UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA UPRAVO

Diplomsko delo

ANALIZA OBDAVČENJA PRIDOBITNE DEJAVNOSTI DRUŠTEV

Maja Zorčič

Ljubljana, avgust 2016

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA UPRAVO

DIPLOMSKO DELO

ANALIZA OBDAVČENJA PRIDOBITNE DEJAVNOSTI DRUŠTEV

Kandidatka: Maja Zorčič
Vpisna številka: 04015629
Študijski program: visokošolski strokovni študijski program Javna uprava

Mentor: red. prof. dr. Maja Klun

Ljubljana, avgust 2016

IZJAVA O AVTORSTVU DIPLOMSKEGA DELA

Podpisana Maja Zorčič, študentka visokošolskega strokovnega študijskega programa, smer Javna uprava, z vpisno številko 04015629, sem avtorica diplomskega dela z naslovom: Analiza obdavčenja pridobitne dejavnosti društev.
S svojim podpisom zagotavljam, da:

- je priloženo delo izključno rezultat mojega lastnega raziskovalnega dela;
- sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam v predloženem delu, navedena oziroma citirana v skladu s fakultetnimi navodili;
- sem poskrbela, da so vsa dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric navedena v seznamu virov, ki je sestavni element predloženega dela in je zapisan v skladu s fakultetnimi navodili;
- sem pridobila vsa dovoljenja za uporabo avtorskih del, ki so v celoti prenesena v predloženo delo, in sem to tudi jasno zapisala v predloženem delu;
- se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del, bodisi v obliki citata, bodisi v obliki skoraj dobesednega parafraziranja, bodisi v grafični obliki, s katerimi so tuje misli oziroma ideje predstavljene kot moje lastne – kaznivo po zakonu (Zakon o avtorskih in sorodnih pravicah, Uradni list RS, št. 21/95), kršitev pa se sankcionira tudi z ukrepi po pravilih Univerze v Ljubljani in Fakultete za upravo;
- se zavedam posledic, ki jih dokazano plagiatorstvo lahko predstavlja za predloženo delo in za moj status na Fakulteti za upravo;
- je elektronska oblika identična s tiskano obliko diplomskega dela, ter soglašam z objavo dela v zbirki »Dela FU«.

Diplomsko delo je lektorirala: Bojana Lekše

Ljubljana, 4. 8. 2016

Podpis avtorice:

POVZETEK

Društvo, nepridobitna organizacija, ki posameznikom s skupnim interesom omogoča pravno povezovanje v organizirano skupino, ima glede na Zakon o dohodku pravnih oseb in kriteriju pridobitne in nepridobitne dejavnosti posebne ugodnosti. Po 9. členu omenjenega zakona so oproščeni plačevanja davka, vendar zgolj za njihovo nepridobitno dejavnost. Kljub ugodnostim, ki jih prinaša nepridobitna dejavnost, se društva zaradi zmanjšanja negativnega poslovanja poslužujejo pridobitnih dejavnosti. Namen diplomske naloge je bil preučitev treh društev, delujočih na različnih področjih z željo po razjasnitvi razlik med pridobitno in nepridobitno dejavnostjo, s poudarkom na prikazovanju pridobitne dejavnosti glede na posamezne zakone.

Za dosego cilja in namena diplomske naloge smo uporabili kvalitativno metodo preučevanja različne literature s področja računovodstva, davkov ter pridobitne in nepridobitne dejavnosti. V empiričnem delu smo z analizo, predvsem izkazov poslovnega izida društva in poročil, ki so priloga letnega poročila, ter statutov društva, uporabili metodo sekundarnega kvantitativnega gradiva.

Z omenjenimi metodami smo prišli do ugotovitve, da pridobitna dejavnost lahko pripomore k uspešnejšemu delovanju društva. A uspeh ni odvisen od števila članov oziroma števila pridobitnih dejavnosti, ki jih ima društvo opredeljeno v svojem statutu, temveč je razlog najverjetneje drugje – v dobri organizaciji aktivnosti. Ugotovili smo tudi, da je pridobitna dejavnost v letnem poročilu razvidna v izkazu poslovnega izida in je glede na kontni načrt opredeljena v razredih štiri, sedem in osem.

Diplomska naloga prispeva k podrobnejši razjasnitvi pridobitne in nepridobitne dejavnosti glede na obdavčitev in prikaz v letnem poročilu.

Ključne besede: društvo, nepridobitna dejavnost, pridobitna dejavnost, letno poročilo, izkaz poslovnega izida

SUMMARY

ANALYSIS OF TAXATION OF GAINFUL ACTIVITY ASSOCIATIONS

Association, a nonprofit organization, which allows individuals with common interests the legal integration into organized group, has specific benefits, according to the law on Corporate Income Tax and the criterion of profit and non-profit activities. They are, according to the Article 9 of the said act, exempt from tax, but only for their non-profit activity. Despite the benefits brought by the non-profit activity, are associations making use of gainful activities, in order to reduce the negative business. The purpose of this study was to examine the three associations operating in various fields with a desire to clarify the difference between profit and non-profit activity, with an emphasis on serving gainful activity in relation to individual acts.

To achieve the goal and purpose of the thesis, we used qualitative method of studying a variety of literature in the field of accounting, tax, and profit and non-profit activities. In the empirical part, in which we particularly analyzed the profit associations and reports, which are annexed to the annual report as well as the statutes of the association, we used quantitative method of secondary materials.

With these methods, we came to the conclusion that a gainful activity may contribute to the better functioning of the association. But success does not depend on the number of members and the number of gainful activities which the association has defined in its articles of association, but the reason for success is probably in a good organization activities. We have also found that a profit-making activity in the annual report was reflected in the income statement and according to the chart of accounts defined in grades four, seven and eight.

The thesis contributes to a more detailed clarification of profit and non-profit activities in relation to taxation and display in the annual report.

Key words: association, non-profit activity, gainful activity, annual report, profit and loss account

KAZALO

IZJAVA O AVTORSTVU DIPLOMSKEGA DELA iii
POVZETEK iv
SUMMARY v
KAZALO vi
KAZALO PONAZORITEV vii
KAZALO SLIK vii
KAZALO TABEL vii
SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC viii
1 UVOD 1
2 PRIDOBITNA IN NEPRIDOBITNA DEJAVNOST 3
2.1 OPREDELITEV PRIDOBITNE DEJAVNOSTI 3
2.2 OPREDELITEV NEPRIDOBITNE DEJAVNOSTI 4
3 PRAVNE PODLAGE DELOVANJA DRUŠTVA 5
3.1 SPLOŠNO O DRUŠTVIH 5
3.2 DRUŠTVO KOT DEL NEPRIDOBITNE ORGANIZACIJE 8
3.3 FINANCIRANJE DRUŠTEV – IZVAJANJE PRIDOBITNE DEJAVNOSTI 13
4 RAČUNOVODSTVO, KOT DEL DRUŠTVA 15
4.1 PREDPISI, KI UREJAJO RAČUNOVODSKA DELA 15
4.1.1 SLOVENSKI RAČUNOVODSKI STANDARDI (SRS IN SRS 33) IN ZAKON O RAČUNOVODSTVU 15
4.1.2 ZAKON O DOHODKU PRAVNIH OSEB 18
4.2 LETNO POROČANJE DRUŠTEV 19
4.2.1 BILANCA STANJA 22
4.2.2 IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA 23
5 ANALIZA DRUŠTEV GLEDE DOLOČANJA PRIDOBITNE DEJAVNOSTI 27
5.1 DRUŠTVO MRAVLJICA 27
5.2 CITRARSKO DRUŠTVO SLOVENIJE 28
5.3 LOVSKA DRUŽINA KAPELE 30
5.4 ANALIZA DRUŠTEV 32
6 ZAKLJUČEK 36
LITERATURA IN VIRI 38
PRILOGE 40

KAZALO PONAZORITEV

KAZALO SLIK

Slika 1: Prikaz registra osnovnih sredstev 16
Slika 2: Prikaz knjige prihodkov in odhodkov 16
Slika 3: Prikaz knjige terjatev in obveznosti 17
Slika 4: Prikaz uspešnosti 21
Slika 5: Bilanca stanja društva 23
Slika 6: Dobiček ali izguba? 24
Slika 7: Prikaz izkaza poslovnega izida 25
Slika 8: Poročilo blagajnika LD Kapele za leto 2015 40
Slika 9: Podatki iz BS LD na dan 31.12.2015 41
Slika 10: Podatki iz IPI LD na dan 31.12.2015 42
Slika 11: Podatki iz BS CSD na dan 31.12.2015 43
Slika 12: Podatki iz IPI CSD na dan 31.12.2015 44
Slika 13: Podatki iz BS Rekreativno – izobraževalno društvo Mravljica 45
Slika 14: Podatki iz IPI Rekreativno – izobraževalno društvo Mravljica 46

KAZALO TABEL

Tabela 1 : Dejavniki različnosti 11
Tabela 2: Delitev nepridobitnih organizacij glede na ustanovitelja in pravno obliko 12
Tabela 3: Osnovni podatki iz izkaza poslovnega izida, deljeni glede na prihodke in odhodke 26
Tabela 4: Vpliv števila članov in pridobitne dejavnosti na prihodke. 33
Tabela 5: Razporeditev stroškov in prihodkov od pridobitne dejavnosti 35

SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC

AJPES	Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve
BS	Bilanca stanja
CDS	Citrarsko društvo Slovenije
FURS	Finančna uprava Republike Slovenije
IPI	Izkaz poslovnega izida
LD	Lovska družina
MNZ	Ministrstvo za notranje zadeve
SRS	Slovenski računovodski standard
SRS 21	Slovenski računovodski standard 21
SRS 30	Slovenski računovodski standard 30
SRS 33	Slovenski računovodski standard 33
ZDDPO	Zakon o dohodku pravnih oseb
ZDru-1-UPBU	Zakon o društvih
ZGD	Zakon o gospodarskih družbah
ZR	Zakon o računovodstvu
ZsocP	Zakon o socialnem društvu

1 UVOD

Nepridobitne organizacije, ki so v družbi pogosto poimenovane tudi kot neprofitne, nevladne, prostovoljne organizacije, predstavljajo enega izmed glavnih stebrov države. Delujejo na področjih, ki tržno niso tako zanimiva, a so za obstoj družbe izjemno pomembna. Društvo, ki ga Zakon o društvih definira kot »samostojno in nepridobitno združenje« (ZDru-1-UPBU, 1. člen), predstavlja eno izmed oblik nepridobitne organizacije. Namen povezovanja posameznikov v društva je uresničevanje skupnih interesov. Glede na to, da smo si ljudje med seboj različni, pomeni, da so raznolika tudi področja delovanja društev. Društva tako najdemo na športnem, kulturnem, umetniškem, znanstvenem področju, za pomoč ljudem in razvoj kraja ter mnoga druga.

Kljub raznovrstnim področjem delovanja imajo društva skupna temeljna določila. Za ustanovitev so potrebni vsaj trije posamezniki. Osnovo delovanja oziroma temeljni akt društvu predstavlja statut, v katerem mora biti opredeljen naziv društva, namen in cilji ter dejavnosti oziroma naloge društva. Statut mora obsegati tudi pogoje včlanjenja in razloge za prenehanje članstva. Opredeljeni morajo biti načini upravljanja društev, načini zagotavljanja javnosti, sprejemanja sprememb in načini prenehanja društev. S statutom morajo društva opredeliti tudi področje, ki nas bo skozi diplomsko nalogo najbolj zanimalo, in to je finančno poslovanje in izvajanje nadzora.

Zakon o dohodku pravnih oseb (v nadaljevanju ZDDPO-2) na podlagi kriterija pridobitne oziroma nepridobitne dejavnosti nepridobitnim organizacijam priznava pravico do oprostitve davka od dohodka pravnih oseb. Tako so pravne osebe, ki opravljajo nepridobitno dejavnost in hkrati delujejo skladno z namenom ustanovitve delovanja, oproščene plačevanja davka (ZDDPO-2, 9. člen). Pri tem je potrebno poudariti, da to velja izključno za nepridobitno dejavnost društva, ki ni omejeno zgolj na izvajanje nepridobitne dejavnosti. Zakon o gospodarskih družbah, ki v tretjem členu navaja, da med gospodarske družbe uvrščamo tudi pravne osebe, ki delno ali v celoti opravljajo nepridobitno dejavnost, navaja tudi, da je vloga gospodarskih družb opravljanje pridobitne dejavnosti na trgu. Slednjo opiše kot dejavnost, ki se opravlja z namenom ustvarjanja dobička (ZGD, 3. člen). Z ustvarjenim dobičkom in pridobitno dejavnostjo v društvu je povezan tudi namen diplomskega dela. Želeli smo predstaviti pridobitno dejavnost, predvsem katere pridobitne dejavnosti izvajajo v društvih, ki smo jih izbrali za analizo. To so Citrarsko društvo, Lovska družina Kapele in Rekreativno-izobraževalno društvo Mravljica. Podobno kot namen je tudi cilj diplomske naloge predstavljal predstavitev pridobitne dejavnosti društev. Obrazložiti smo želeli tudi pojem društva in ga prikazati kot del pridobitne in nepridobitne organizacije. V tej smeri smo že v dispoziciji diplomske naloge pripravili posamezne hipoteze. Hipotetično smo predvideli, da društva, ki imajo večje število članov in pridobitnih aktivnosti, posledično ustvarijo tudi več prihodka s pridobitno dejavnostjo. Predpostavljali smo tudi, da bo pridobitna dejavnost v letnem poročilu razvidna iz razreda 4, kjer so ponazorjeni stroški in odhodki, ter iz razreda 7, kjer so prikazani prihodki.

Za pridobivanje odgovorov na zastavljene hipoteze smo uporabili različno literaturo, predvsem s področja računovodstva in nepridobitnih organizacij. Na omenjenem področju je bilo opravljenih nekaj analiz. Predvsem je v ospredju poročilo, ki ga je pripravilo Ministrstvo za notranje zadeve po spremembi Zakona o društvih. Slednji se nanaša predvsem na delovanje društev – ustanavljanje društev, registracijo, odgovornost zastopnika, naziv društva, področja delovanja in ureditev računovodstva. Težavo predstavlja predvsem spreminjanje zakonodaje, zato smo ugotovili, da je pri proučevanju literature najprimernejši in najzanesljivejši zakonik.

Diplomska naloga je sestavljena iz osmih delov. Prvi del predstavlja uvod, ki mu sledi predstavitev pridobitne in nepridobitne dejavnosti. Osnovo za razlikovanje predstavlja Pravilnik o pridobitni in nepridobitni dejavnosti. V poglavju so navedene dejavnosti, ki sodijo med pridobitne in nepridobitne. Tretje poglavje je namenjeno predstavitvi društva, kjer smo v prvem delu predstavili društvo skozi njegov temeljni akt, torej statut. Sledilo je poglavje, v katerem smo društvo prikazali kot del nepridobitne organizacije. V zadnjem delu tega poglavja smo kot osrednji dejavnik izpostavili njegovo pridobitno dejavnost. Predvsem, kakšen je postopek trženja, in zakaj ga izvajati. Četrto poglavje je namenjeno področju računovodstva. Predstavili smo letna poročila, s poudarkom na bilanci stanja in izkazu poslovnega izida. Peto poglavje predstavlja empirični del diplomske naloge. V prvem delu omenjenega poglavja smo predstavili vsa društva, katerih pridobitno dejavnost smo nato upoštevali kot temelj za analizo. V drugem delu petega poglavja smo predstavili kontni načrt, s katerim smo analizo pridobitne dejavnosti društev še lažje predstavili. V zadnjem delu smo opravili analizo. Šesto poglavje predstavlja sklep, v katerem smo pridobljena spoznanja oziroma ugotovitve primerjali s predhodno zastavljenimi hipotezami. Zadnji poglavji diplome zajemata vire in literaturo ter priloge.

2 PRIDOBITNA IN NEPRIDOBITNA DEJAVNOST

Društvo predstavlja v diplomski nalogi pravno osebo, s pomočjo katere bomo analizirali obdavčitev nepridobitne organizacije zaradi izvajanja pridobitne dejavnosti. Pravilnik o opredelitvi pridobitne in nepridobitne dejavnosti na podlagi ZDDPO-2 določa, da lahko tudi nepridobitne organizacije opravljajo pridobitno dejavnost. Obe dejavnosti je potrebno strogo ločiti, zato bomo v nadaljevanju predstavili tako pridobitno kot nepridobitno dejavnost.

Cilj oziroma namen ZDDPO-2 in posledično tudi Pravilnika o opredelitvi pridobitne in nepridobitne dejavnosti je obdavčitev zavezancev glede na njihovo gospodarsko moč ter izgradnja nevtralnega konkurenčnega davčnega sistema, pri katerem se bodo upoštevale specifike, s katerimi se pri opravljanju svojega dela srečujejo zavezanci. Namen pravilnika je transparentnost in lažje izračunavanje ter obračunavanje davka (Rakita, 2009, str. 25).

2.1 OPREDELITEV PRIDOBITNE DEJAVNOSTI

Pravilnik o opredelitvi pridobitne in nepridobitne dejavnosti v drugem členu navaja, da se pod pridobitno dejavnost uvrščajo vse aktivnosti, ki jih pravna oseba izvaja na trgu z namenom pridobitve dobička. Omenjeno obliko dejavnosti predstavlja tudi situacija, ko organizacija konkurira z drugimi pravnimi osebami, ki so zavezanci po ZDDPO-2. Zakon o gospodarskih družbah (v nadaljevanju ZGD-1) pridobitno dejavnost navaja kot »*vsako dejavnost, ki se na trgu opravlja zaradi pridobivanja dobička*« (ZGD-1, 3. člen). V četrtem členu Pravilnika so navedene dejavnosti, ki načeloma sodijo med pridobitne. Med njih uvrščamo:

- vse dohodke, ki jih opravljajo javne službe.
- javna sredstva, ki so specifična oziroma namenska.
- dividende in druge dohodke v povezavi z naložbami.
- dohodke, ki so nastali kot posledica izvajanja srečelova ali sorodnih iger.
- pridobljena finančna sredstva, ki so jih organizaciji namenili njeni člani ali drugi posamezniki, ki so se udeležili dogodka, ki ga je slednja organizirala. Med takšne dogodke sodijo razgovori, predstave, delavnice, zabave, večerje, plesi in preostala družbena srečanja.
- najemnine ali druga plačila, pridobljena z oddajanjem prostora, opreme, ki je last organizacije.
- določene bančne obresti. Med pridobitne ne sodijo obresti, ki so vezane na transakcijski račun, in obresti, ki jih posameznik pridobi kot nagrado zaradi vezanih vlog pri bankah ali hranilnicah, a samo v primeru, ko so dohodki do višine 1000 evrov letno.
- izkupiček, pridobljen z odsvojitvijo osnovnih sredstev.
- vse prihodke od prodaje blaga in storitev. V to skupino sodijo vsi prejemki, pridobljeni s prodajo spominkov, hrane in pijače na prireditvah ali klubskih prostorih.

Flisova (2010, str. 54–55) opozarja še na posamezne prihodke, ki sodijo med pridobitne, to so:

- prihodki, nastali iz naslova prodaje vstopnic ali publikacije.
- članarine, v kolikor predstavljajo plačilo za proizvode, blago ali storitev, ki jih zagotavlja nepridobitna organizacija.
- določeni sponzorski prihodki. Kot primer navaja izvajanje reklame na prireditvi, ki se smatra kot opravljanje storitev.
- subvencije, ki so namenjene prodaji.
- prihodki od sofinanciranja projekta.
- prihodki, nastali kot posledica izstavljanja računa drugim osebam javnega ali zasebnega prava zaradi nastopov, prireditev ali tekmovanj.
- prihodki od prodaje premičnega ali nepremičnega finančnega premoženja.
- prihodki kot vir sredstev, pridobljenih od doplačil staršev za šolnino.
- fotokopiranje, opravljanje prevozov za zunanje naročnike.

2.2 OPREDELITEV NEPRIDOBITNE DEJAVNOSTI

Sprejetje Pravilnika o opredelitvi pridobitne in nepridobitne dejavnosti leta 2007 je pomenilo, da so se tudi neprofitne organizacije v posamezni meri izenačile z gospodarskimi družbami. To potrjuje tudi ZGD-1, kjer so v tretjem členu zakona vse družbe opredeljene kot gospodarske, tudi tiste, ki v skladu z zakonom lahko le delno ali v celoti opravljajo dejavnosti, ki ne sodijo med pridobitne (ZGD-1, 3. člen).

Zakon o socialnem podjetništvu (v nadaljevanju ZSocP) med nepridobitne pravne osebe uvršča društva, zadruge, ustanove, zavode, evropske zadruge in ostale organizacije zasebnega prava, katerih razlog ustanovitve ni pridobivanje dobička in/ali premoženja. Prav tako člani nepridobitne organizacije pridobljenega dobička ne delijo med člane (ZSocP, 2. člen).

Pravilnik o opredelitvi pridobitne in nepridobitne dejavnosti v tretjem členu našteva dejavnosti, ki so na podlagi 27. člena ZDDPO-2 oproščene davčne osnove. V to skupino sodijo:

- donacije, ki jih pravne osebe, definirane po 9. členu ZDDPO-2, pridobijo kot prispevke v obliki denarja ali stvari. Donacijo lahko podari tako pravna kot fizična oseba, a nobena kot protiukrep ne sme zahtevati plačila.
- članarine, ki so denarni prispevki članov in jih v denarni obliki plačujejo nepridobitnim organizacijam. Posledično so članom ali osebam, ki so z njimi povezane, omogočene ugodnejše ali brezplačne storitve oziroma proizvodi.
- volila in dediščine.
- Prihodki, pridobljeni preko davkov, dajatev in prispevkov, ki jih pravne osebe plačujejo direktno Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Kljub jasnemu navajanju in razločevanju med pridobitno in nepridobitno dejavnostjo se še vedno pojavijo primeri, ko želi posamezna pravna oseba izkoristiti ugodnejšo nepridobitno organizacijo za izvajanje pridobitne dejavnosti. Murkova (Murko, 2008, str. 9) ugotavlja, da je takšne organizacije lahko prepoznati, saj pravne osebe, ki dejansko izvajajo nepridobitno dejavnost, s svojim delovanjem ne ustvarjajo dobička, oziroma je presežek prihodkov nad odhodki izredno majhen in slednjega uporabijo zgolj za izvajanje nepridobitne dejavnosti. Prav tako je poudarila, da se nepridobitnost kaže tudi z določanjem cen. V kolikor posamezna pravna oseba dejansko izvaja nepridobitno dejavnost, bodo cene storitve podobne stroškom, ki bodo nastali zaradi omenjene aktivnosti oziroma dejavnosti.

3 PRAVNE PODLAGE DELOVANJA DRUŠTVA

3.1 SPLOŠNO O DRUŠTVIH

Eno izmed najpogostejših oblik uveljavljanja pravic do svobodnega združevanja v Sloveniji predstavljajo društva (Mesec, 2008, str. 57). Po podatkih Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljevanju AJPES) je bilo 31. 3. 2016 v Republiki Sloveniji registriranih 23.908 društev, kar predstavlja 11,7 % vseh delujočih poslovnih subjektov (AJPES, 2016). Pravno podlago vsakega društva predstavlja Zakon o društvih (ZDru-1-UPBU), ki v prvem členu zakona društvo opredeljuje kot »združenje, ki deluje samostojno in nepridobitno.« V omenjenem členu je navedeno tudi, da ga ustanovi skupina ljudi, imenovanih ustanovitelji oziroma ustanoviteljice. Ob ustanovitvi mora društvo šteti najmanj tri posameznike, katerih glavni namen je želja po uresničevanju skupnih interesov (ZDru-1-UPBU, 1. člen). Temeljni akt društva predstavlja njegov statut, v katerem morajo biti navedeni naslednji podatki (ZDru-1-UPBU, 9. člen):

- ime in sedež društva, pri čemer je pomembno, da je ime društva v slovenskem jeziku, prav tako ne sme biti zavajajoče, kar pomeni, da se mora razlikovati od drugih društev. Naziv mora vsebovati eno izmed naslednjih besed: društvo, združenje, družina ali klub. V nazivu mora biti tudi opis, iz katerega je razvidna dejavnost društva (ZDru-1-UPBU, 10. člen).
- namen in cilje delovanja društva opredelijo ustanovitelji. Pri tem morajo paziti, da tako namen kot cilji ne namigujejo na nasilno spremembo ustavne ureditve. Prepovedano je nagovarjanje k narodni, rasni, verski ali drugi obliki neenakopravnosti. Prav tako ni dovoljeno spodbujanje k vojni ali nasilju. V tretjem členu Zakona o društvih je navedena obrazložitev namena. Poudarjeno je, da ustanavljanje društva z namenom ustvarjanja dobička ni dovoljeno (ZDru-1-UPBU, 3. člen).
- dejavnosti oziroma naloge društva se morajo navezovati na namen in cilje. V priročniku za delovanje društva – kako ustanoviti in voditi društvo (Vaupotič, Strojan & Sorko, 2011, str. 12), avtorji opozarjajo, da ustanovitelji ne smejo pozabiti primarne dejavnosti društva. Ne glede na zvrsti je osnovno načelo društva izvajanje nepridobitne dejavnosti. Pridobitne dejavnosti se lahko opravljajo le v primerih, ki

so neposredno povezani z uresničevanjem namena in ciljev društva. Hkrati pa zagotavljanje zaslužka ne sme biti edino vodilo za uporabo. V kolikor se društvo vseeno odloči za izvajanje pridobitnih dejavnosti, morajo biti slednje navedene v statutu društva, in sicer ločeno od nepridobitnih.

- pogoje in način včlanjevanja ter prenehanje članstva. Glede na določila Zakona o društvih (ZDru-1-UPBU, 11. člen) lahko člani postanejo pravne in fizične osebe. Medtem ko fizično osebo predstavlja posameznik sam, za pravno osebo velja, da jo zastopa njihov predstavnik oziroma pooblaščena oseba. Zakon ureja tudi članstvo mladoletnih oseb oziroma oseb do 15. leta starosti. Tako velja, da za osebo do dopolnjenega sedmega leta starosti pristopno izjavo podpiše otrokov zakoniti zastopnik, za otroke med sedmim in petnajstim letom starosti pa zadošča pisno soglasje zakonitega zastopnika. V statutu morajo biti opredeljeni tudi načini včlanjevanja in razlogi za prenehanje članstva ter s tem povezani načini. Postopki glede včlanitve in izpisa iz društva so predmet vsakega društva posebej, kar pomeni, da se društvo samo odloči, na kakšen način bo izbralo svoje člane (Vaupotič, Strojan & Sorko, 2011, str. 13).
- način upravljanja društev. Člani društva lahko pri upravljanju društva sodelujejo na dva načina – neposredno ali posredno preko predstavnikov. Že v času ustanovitve društva je potrebno določiti zastopnika društva, katerega pooblastila in način zastopanja morajo biti prav tako navedeni v statutu. Najvišji organ v društvu predstavlja zbor članov. Naloga slednjega je, da sprejema statut društva, vse spremembe statuta in preostale odločitve, ki so izredno pomembne za delovanje društva. Zbor članov potrdi tudi letno poročilo. Enkratletno ga skliče predstavnik društva. Možnost sklica imajo tudi člani, vendar je za takšno dejanje potrebna petina vseh članov (ZDru-1-UPBU, 13. člen). Društvom Zakon o društvih omogoča tudi ustanavljanje drugih organov znotraj društva, a morajo pri tem upoštevati naslednje zahteve. Organi morajo biti navedeni v statutu, kjer morajo biti specificirane njihove pristojnosti in odgovornosti, načini, kako bodo odločitve sprejemali, odnosi med organi, način izvolitve in časovno obdobje, v katerem bodo delovali izvoljeni predstavniki (Vaupotič, Strojan & Sorko, 2011, str. 13 in ZDru-1-UPBU, 13. člen). Anthony in Young (Anthony & Young 1994, str. 63–65) ugotavljata, da so člani vidnejših odborov pogosto posamezniki, ki niso bili za položaj izbrani zaradi njihovih sposobnosti presojanja poslovodenja, temveč so člani postali zaradi političnih in finančnih razlogov. A hkrati poudarjata, da vodenje v večini nepridobitnih organizacij, tudi društvih, še vedno prevzemajo strokovnjaki s področja, na katerem omenjena organizacija deluje.
- finančno poslovanje društva ter način izvajanja nadzora. Finančno poslovanje, predvsem pridobitne in nepridobitne dejavnosti ter njihovo obdavčitev bomo predstavili v naslednjem poglavju. Na tem mestu zgolj predstavljamo določbe in nadzor, ki morajo biti opredeljeni v statutu društva. Pomembno je, da je iz omenjenega statuta razvidno, kateri so viri financiranja društvenih dejavnosti. 24. člen ZDru-1-UPBU kot načine prihodkov navaja: dohodke pridobljene z izvajanjem dejavnosti, članarine, prejemke s strani donatorjev, darila in sredstva, pridobljena s pomočjo razpisov – javna sredstva. V drugem in tretjem odstavku omenjenega člena

zakona je še predpisano, da v kolikor društvo ustvari presežek prihodkov nad odhodki, mora omenjeni presežek nameniti opravljanju nepridobitne dejavnosti in ga ne sme razdeliti med svoje člane. Priporočeno je, da v statutu opredelijo tudi določila o računovodstvu. Če tega ne storijo, lahko to opravijo s posebnim aktom (Vaupotič, Strojan & Sorko, 2011, str. 14). S področja financ mora biti v statutu opredeljen tudi postopek notranjega nadzora pred sprejetjem letnega poročila.

- način zagotavljanja javnosti delovanja društva. Vsa delovanja društva morajo biti javna, način, kako društvo zagotovi javnost, pa je prepuščen posameznemu društvu. Društva se tako sama odločajo ali bodo za medij obveščanja izbrala elektronsko pošto, spletne strani, tiskan medij – glasila ali samo oglasno desko.
- način sprejemanja sprememb in dopolnitev statuta sta zadevi, ki morata biti opredeljeni v samem statutu. Iz prakse je razvidno, da je za kakršnokoli spremembo statuta pogosto potrebna absolutna večina oziroma dve tretjini vseh članov. To pa je izredno zahtevno, saj pri večjih društvih težko zagotoviš udeležbo večine na zboru članov (Vaupotič, Strojan & Sorko, 2011, str. 15).
- načine prenehanja društva in posledično razpolaganje s premoženjem, ki je bilo last ukinjenega društva. Ločimo med šestimi načini prenehanja družbe. Prvo predstavlja želja oziroma volja članov, kar pomeni, da se na zboru članov odločijo o prenehanju delovanja. Možnost predstavlja tudi spojitev več društev v eno ali pripojitev društva k drugemu. Kot preostali poslovni subjekti lahko društvo svoje delovanje konča s stečajem. Kadar društvo opravlja dejavnosti, ki niso v skladu s zakonom, je mogoče s sodno odločbo prepovedati delovanje društva. Kot zadnjo možnost velja omeniti prenehanje društva zaradi neupoštevanja zakonodaje. V kolikor je društvo v obdobju petih let dvakrat kaznovano zaradi deljenja dobička med člane, sledi kazen v obliki prenehanja delovanja društva (Vaupotič, Strojan & Sorko, 2011, str. 15–16).

Glede na to, da se cilji in nameni posameznih društev med seboj razlikujejo, to posledično pomeni, da so različna tudi področja delovanja. Ministrstvo za notranje zadeve (v nadaljevanju MNZ) jih je prav na podlagi delovanja razdelilo v deset skupin. V prvo sodijo društva, ki delujejo na področju športa in rekreacije, sledijo jim društva za pomoč ljudem in društva, delujoča na področju kulture in umetnosti. Četrto skupino predstavljajo znanstvena, izobraževalna, strokovna in poklicna društva, v peti pa so društva za varstvo okolja, gojitev in vzrejo živali ter rastlin. Skupino številka šest zastopajo stanovska društva, sedmo pa društva za razvoj kraja. Na MNZ-ju so posebne skupine namenili še nacionalnim in političnim društvom ter društvom, delujočim na področju duhovnega življenja. V zadnjo skupino uvrščajo vsa preostala društva (MNZ, 2016).

Mesečeva (Mesec, 2008, str. 58–59) prav raznolikost delovanja društev vidi kot posledico splošno opredeljenega Zakona o društvih. Ugotavlja, da poleg minimalnih pogojev, ki so navedeni za ustanovitev društva, lahko iz Zakona o društvih razberemo še štiri temeljna načela. To so:

1. načelo prostovoljnosti – Ustava Republike Slovenije vsakemu posamezniku daje pravico do združevanja, hkrati pa prepoveduje siljenje k združevanju, v kolikor to ni

posameznikova volja. Prostovoljnost kot prvo načelo ni vezano zgolj na posameznika, temveč pripada tudi pravnim osebam.

2. načelo samostojnosti velja za vsa društva, saj se njihovi člani sami odločajo o ciljih, namenu in posledično tudi področjih delovanja. Društva uvrščamo tudi med pravne osebe, kar pomeni, da kot nosilci pravic in obveznosti samostojno opravljajo dolžnosti in izkoriščajo pravice v pravnem prometu.
3. načelo neprofitnosti, kar pomeni, da pridobitna dejavnost ni prepovedana, je pa omejena in vezana na osnovno nepridobitno dejavnost. Avtorica še ugotavlja, da pridobitna dejavnost v društvih predstavlja sredstvo, ki služi kot pomoč za uresničevanje društvenih nalog, ki so vezane na zagotavljanje družbenih koristi.
4. načelo javnosti, ki velja za notranja razmerja in društveno udejstvovanje v okolju. Podatki o delovanju društva morajo biti dostopni.

Registracija društva poteka preko upravne enote ali elektronsko preko E-uprave. Ob oddaji vloge je potrebno predložiti zapisnik ustavnega zbora, izvod temeljnega akta, osebne podatke ustanoviteljev in sedež društva. Priloge zaključujeta informacija o nepridobitnih dejavnostih društva in predlog za osrednjo oziroma temeljno nepridobitno dejavnost (Velkavrh, 2015).

Poseben status v Sloveniji predstavljajo društva, ki delujejo v javnem interesu. V 30. členu ZDru-1-UPBU je opredeljeno, da društvo v javnem interesu postane vsako društvo ne glede na vrsto dejavnosti,kjer delovanje članov presega zasebne interese posameznika (ZDru-1-UPBU, 30. člen). Status mu podeli ministrstvo, ki deluje na istem področju kot društvo (ZDru-1-UPBU, 31. člen). Razlog, zakaj je omenjena oblika izjemno želena, je predvsem v tem, da imajo društva, ki delujejo v javnem interesu prednost pri pridobivanju državnih sredstev. A prijava na razpis jim ne omogoča avtomatske pridobitve sredstev. Dejavnik javnega interesa jim omogoči maksimalno 20 % prednosti, kolikor znaša vrednost najvišjega dovoljenega merila (ZDru-1-UPBU, 36. člen).

3.2 DRUŠTVO KOT DEL NEPRIDOBITNE ORGANIZACIJE

Termin nepridobitna organizacija izvira iz teorije managementa, ki se je razvil v Združenih državah Amerike. Kriterija, ki ločujeta nepridobitno organizacijo od preostalih, sta namen in cilj delovanja organizacije. Razlog obstoja oziroma namen delovanja nepridobitne organizacije je dolgoročno zagotavljanje storitev, v posameznih primerih tudi dobrin, ki tako družbi kot tudi posamezniku omogočajo normalno delovanje. Hkrati pa pri nepridobitnih organizacijah velja, da niso ustvarjene za pridobivanje dobička (Trunk Širca & Tavčar, 1998, str. 3).

Koroščeva (Korošec, 2002, str. 73) nepridobitne dejavnosti opredeljuje kot vse organizacije, katerih dejavnost ni pridobitna, hkrati pa poudarja, da ni pomembno, kdo je njihov ustanovitelj. Horak (Horak, 1995, str. 17–18) definiciji postavi ožji opis. Organizacije predstavi kot pravne subjekte, katerih primarni namen ni doseganje dobička, oziroma celo poudari, da je delitev dobička prepovedana. Predlaga drugačno poimenovanje nepridobitne organizacije, in sicer organizacija, ki ne deli dobička. A to še ne pomeni, da nepridobitne

organizacije s svojim delovanjem ne smejo ustvarjati dobička. Lahko ga, vendar ga ne smejo razdeliti med lastnike in udeležence, temveč ga morajo porabiti za nadaljnje delovanje organizacije (Žnidaršič Kranjc, 1996, str. 11).

Omenili smo že, da imamo ljudje različna zanimanja, kar posledično pomeni, da društva pokrivajo raznotera področja. Kljub raznolikosti oziroma različnim načinom delovanja posamezni avtorji (Mesec, 2008, str. 20 in Trunk Širca & Tavčar, 1998, str. 42) nepridobitni organizaciji pripisujejo tri skupne značilnosti:

- prvo opredeljujejo kot neprofitno naravnanost, kar pomeni, da članom več kot finančna uspešnost pomenijo motivi, ki nimajo materialne vrednosti, oziroma je slednja izredno nizka. Tako je članom društva pomembnejše naraščanje števila članov ali odličen dosežek na tekmovanju kot dobiček organizacije.
- drugo skupno lastnost avtorji opisujejo s terminom menjalna razmerja med udeleženci. Pri tem poudarjajo, da med udeležence ne uvrščamo zgolj tiste, zaradi katerih je bila organizacija ustanovljena, to so bolniki, otroci, športniki, kulturniki, volivci, socialno ogroženi idr., temveč tudi tiste, ki k njenemu delovanju največ prispevajo – prostovoljci, darovalci, sponzorji, podjetja in druge organizacije ter posamezniki. Prav zadnja skupina naj bi imela po mnenju raziskovalcev močnejši vpliv na posamezno nepridobitno organizacijo kot populacija, ki ji je organizacija glede na vizijo in poslanstvo namenjena. Glede menjalnih razmerij med udeleženci pa poudarjajo, da posamezniki določeni nepridobitni organizaciji dajejo tisto, kar ta najbolj potrebuje – finančna sredstva, delo in svoje znanje, hkrati pa preko nje prejemajo osebno zadoščenje ali drugo korist, ki se ujema z njihovimi interesi.
- tretjo značilnost predstavljajo nesnovne storitve, ki so posledica delovanja in prizadevanja članov nepridobitne organizacije. Kljub temu, da so storitve neoprijemljive, heterogene in minljive, lahko pogosto pripeljejo do večjega zadovoljstva in uspeha kot posamezne materialne sestavine. Nesnovne storitve posameznik v nepridobitni organizaciji doseže s fizičnim in duševnim delom ter z občasno pomočjo materialnih dobrin.

Mesečeva (Mesec, 2008, str. 20–21) še poudarja, da nepridobitne organizacije ne obstajajo brez razloga. Pomembno namreč vplivajo na spremembe v družbi, hkrati pa prav delovanje nevladnih in prostovoljskih organizacij omogoča svojim članom, da preko njih prispevajo k razvoju družbe in zmanjševanju neenakosti. Za pozitivno delovanje nepridobitne dejavnosti se je priporočljivo izogniti začetniškim napakam. To so nepopolna raziskava trga in konkurence, delovanje brez poslovnega in finančnega načrta, napačna registracija dejavnosti, nepravilno vodenje evidenc, premalo posvečenega časa nepridobitni organizaciji ipd. (Nonprofit, 2016).

Pomembno vlogo pri ustvarjanju nepridobitne organizacije imata tudi poslanstvo in vizija, ki predstavljata vodilo, ki mu bo organizacija v času delovanja sledila. Poslanstvo določimo s preprostim vprašanjem: Kdo smo? (Mesec, 2008, str. 29; po Kovač 1997). Avtorica (Mesec, 2008, str. 30–31) še poudarja, da mora izbor poslanstva vsebovati odgovor na vprašanje, katere nezadovoljene potrebe bo s svojim delovanjem reševala organizacija.

Glavno vodilo pri določanju poslanstva mora predstavljati jasno opredeljen nabor idej in zamisli. V kolikor društvo ali druga nepridobitna organizacija želi, da je resnično uspešna, jo morajo podpirati vsi udeleženci. Pravilen izbor osrednjega vodila je izredno pomemben, saj s poslanstvom organizacija pošilja sporočilo zunanjemu in notranjemu okolju, kar pomeni, da s poslanstvom širimo prepoznavnost, hkrati pa motiviramo člane organizacije. Poslanstvo predstavlja odločilno razliko med profitno in neprofitno dejavnostjo. Društva kot del neprofitnih organizacij s poslanstvom izražajo dolgoročno humanitarno usmeritev, hkrati pa z njim postavljajo temelj človekoljubnim dejavnostim in gradijo na zaupanju okolice v njihovo delovanje (Mesec, 2008, str. 23–24). Vizija deluje v povezavi s poslanstvom. Razlika med njima je ta, da se vizija navezuje na prepričanje vodstva, poslanstvo pa predstavlja, zajema vrednote in razmišljanje celotne organizacije. Diferenca se kaže tudi v trajanju. Če je poslanstvo namenjeno sporočanju dolgotrajnega opredeljevanja, je vizija konkretna podoba bližnje prihodnosti.

Neprofitne organizacije, kot so društva, zadruge in druge, zaradi delovanja izven državnih institucij »uživajo« posamezne ugodnosti oziroma prednosti (Mesec, 2008, str. 21, po Mikuš, Kos, 1996):

- fleksibilnost – takšna oblika organizacije se je sposobna hitro prilagajati spremembam in snovati nove načine reševanja težav, ki se pojavijo.
- relativna neodvisnost – pomembno za delovanje nepridobitne organizacije je tudi dejstvo, da načeloma niso odvisne od tržnega gospodarstva ali državnih institucij. Povezava z gospodarstvom je predvsem v smeri sodelovanja in finančne pomoči v obliki donacij. Državni instituciji – MNZ in AJPES pa izvajata nadzor nad njihovim delovanjem (MNZ, 2016). Kar zadeva finančni del, nadzor nad njimi opravlja Finančna uprava Republike Slovenije (v nadaljevanju FURS). Prav relativna neodvisnost omogoča nepridobitnim organizacijam delovanje na področjih, ki tržno niso tako zanimiva, a so za obstoj družbe izredno koristna.
- delovanje v interesu javnosti in spodbujanje k pomoči ranljivejšim skupinam. Družba ima rada nepridobitne organizacije, saj jim dajejo upanje v boljši jutri. Društva in druge neprofitne organizacije namreč v ospredje svojega delovanja ne postavljajo finančnega zaslužka, temveč s svojim delovanjem pripomorejo k pozitivnejšemu pogledu na svet.
- povezovanje ljudi in sodelovanje s skupinami, za katere se organizacija zavzema.

Kljub razmeroma velikemu številu pozitivnih posledic delovanja nepridobitnih organizacij, se slednje srečujejo tudi s posameznimi težavami, kot so:

- finančne težave – predvsem v obdobju ekonomske krize je bilo pridobivanje finančne pomoči izredno težko. Mesečeva (2008, str. 21.) navaja, da so vodje društev iskanju in pridobivanju finančnih sredstev namenjale veliko časa in energije. Težava namreč nastopi, kadar denarja ni dovolj. Finančni primanjkljaj je pogosto razlog za prenehanje dejavnosti. Prav pridobivanje denarja je razlog, da so kot člani posameznih odborov nepridobitne organizacije izbrani posamezniki z gospodarskim vplivom (Anthony & Young, 1994, str. 63–65).

- šibkost v vodenju in organizaciji. Tudi za to slabost smo razlog že navedli v predhodnem poglavju. Anthony in Young (Anthony & Young 1994, str. 65) navajata, da so vodje v nepridobitnih organizacijah pogosto strokovnjaki, ki delujejo na istem področju kot deluje organizacija in v večini primerov niso izurjeni managerji.
- pomanjkanje skupne identitete lahko privede do konfliktov, ki so posledica neenotnih ciljev in želja.
- pomanjkanje transparentnosti delovanja in nezadostno vzajemno informiranje organizacij, ki delujejo na področju prostovoljstva, med njimi so tudi društva, si želijo boljše osveščenosti in obveščanja javnosti glede njihovih aktivnosti.

Nepridobitne organizacije ne delimo zgolj na področja delovanja, ki smo jih že navedli. Iz spodnje tabele (Tabela 1), ki smo jo oblikovali na podlagi prebrane literature (Trunk Širca, 1996, str. 9 in Mesec, 2008, str. 25–27), je razvidno, da obstajajo tudi drugi dejavniki, ki ločujejo neprofitne organizacije med seboj.

Tabela 1 : Dejavniki različnosti

<table>
<tr><th>DELITEV</th><th colspan="6">ZNAČILNOSTI</th></tr>
<tr><td>VELIKOST</td><td colspan="2">manjše</td><td colspan="2">srednje</td><td colspan="2">Veliko</td></tr>
<tr><td>USTANOVITELJ</td><td colspan="3">država</td><td colspan="3">Zasebni</td></tr>
<tr><td rowspan="2">DAVKI</td><td colspan="2">na dobiček</td><td colspan="2">obračun plače</td><td colspan="2">davčne olajšave</td></tr>
<tr><td>olajšave</td><td>brez olajšav</td><td>olajšave</td><td>brez olajšav</td><td>olajšave</td><td>brez olajšav</td></tr>
<tr><td>DEJAVNOST</td><td colspan="2">osebne dobrine</td><td colspan="2">temeljne dobrine</td><td colspan="2">skupne dobrine</td><td>javne dobrine</td></tr>
<tr><td>SODELAVCI</td><td colspan="2">zaposleni</td><td colspan="2">prostovoljci</td><td colspan="2">Mešano</td></tr>
<tr><td>KOMU SLUŽIJO</td><td colspan="2">članom</td><td colspan="2">tretjim</td><td colspan="2">Skupnosti</td></tr>
</table>

Vir: Trunk Širca (1996, str. 9 in Mesec, 2008, str. 25–27)

Iz Tabele 1 je razvidno, da lahko nepridobitne organizacije delimo po velikosti na manjše, srednje in večje. Večina društev predstavlja manjše nepridobitne organizacije. Večje nepridobitne organizacije predstavljajo zveze društvenih organizacij. V zvezo društvenih organizacij Slovenije, katere glavni namen je ustvarjanje boljših pogojev za delovanje društvenih organizacij, so včlanjene avto-moto zveza, gasilska, jamarska, planinska, ribiška, inženirska, potapljaška in turistična zveza, zveza društev upokojencev, kulturnih društev, za avtošport, zveza prijateljev mladine, zveza za tehnično kulturo, zveza združenj šoferjev in avtomehanikov ter olimpijski komite. Tako je pod okrilje ene zveze združenih več kot 12.000 društev (Vaupotič, Strojan & Sorko, 2011, str. 52–55). Delitev nepridobitne dejavnosti, kjer bodo kriterij predstavljali davki, bomo opredelili v naslednjih poglavjih. Iz Tabele 1 je razvidno, da jih ločujemo glede na dobiček, obračun plač in davčne olajšave. Vsi trije dejavniki se znotraj tega delijo še na olajšave in tiste brez olajšav. Tudi ustanovitelje nepridobitne organizacije – državo, zasebnike ali mešano – bomo opredelili v nadaljevanju skupaj s kriterijem pravne oblike. Neprofitne organizacije ločimo tudi na tiste, katerih delo opravljajo zaposleni, prostovoljci ali mešano. Glede na to, da gre v primeru društva za

»prostovoljno, samostojno nepridobitno združenje« (Žnidaršič Kranjc, 1996, str. 19), lahko sklepamo, da društvene naloge opravljajo prostovoljci. Zadnji kriterij, ki ga navajamo v Tabeli 1, je, komu služijo. Avtorja (Trunk Širca, 1998 in Mesec, 2008) navajata tri dejavnike ločljivosti – člane, tretje osebe in skupnosti. Napisali smo že, da društva delujejo na različnih področjih, ter da naloge v njih opravljajo prostovoljci brez plačila, zgolj iz razloga zadovoljevati njihove notranje potrebe, lahko ugotovimo, da društva služijo tako članom kot tretjim osebam.

Tabela 2: Delitev nepridobitnih organizacij glede na ustanovitelja in pravno obliko

SKUPINE NEPRIDOBITNE ORGANIZACIJE	**VRSTE IN TIPI**
DRŽAVNE NEPRIDOBITNE ORGANIZACIJE	
Izvajalci javnih služb	Javna uprava
	Javna podjetja in zavodi
DELNO DRŽAVNE NEPRIDOBITNE ORGANIZACIJE	
Institucije javnega prava	Zbornice
	Socialni skladi
ZASEBNE NEPRIDOBITNE ORGANIZACIJE	
Nepridobitne organizacije na področju gospodarstva	Poslovna združenja
	Organizacije delojemalcev
	Poklicna združenja
	Organizacije potrošnikov
	Zadruge
Družbeno-kulturne nepridobitne organizacije	*Športna društva*
	Društva za dejavnosti v prostem času
	Cerkve, sekte
	Zasebni klubi
	Spiritistični krožki
Politične nepridobitne organizacije	Politično usmerjena združenja in društva
	Organizacije za varovanje domovine, narave, okolja
	Organizirane državljanske pobude
	Politične stranke
Socialne nepridobitne organizacije	*Dobrodelne organizacije in društva*
	Organizacije za pomoč in storitve bolnim, ostarelim, prizadetim, oškodovanim, zasvojenim, ubožnim in zapostavljenim ljudem
	Skupine za samopomoč

Vir: Mesec (2008, str. 22, po Schwarz, 1996)

Glede na podatke, ki jih prikazuje Tabela 2, ugotovimo, da društva kot pravna oblika nepridobitne organizacije ustanavljajo zasebniki in ne država. V začetku poglavja smo

navedli področja delovanja, zato ne preseneča, da društva delujejo tako na družbeno-kulturnem področju, v politični sferi kot med socialno nepridobitnimi organizacijami. Podobno členitev glede na ustanovitelja predstavi tudi Koroščeva (2002, str. 74), ki nepridobitne organizacije deli na javne in zasebne. Med javne uvršča javno upravo in javne zavode, med zasebnimi postavi dodaten kriterij, in sicer glede na financiranje. Tako loči med dobrodelnimi, komercialnimi in članskimi. Društva uvršča med članske nepridobitne dejavnosti.

3.3 FINANCIRANJE DRUŠTEV – IZVAJANJE PRIDOBITNE DEJAVNOSTI

Že v prvem poglavju smo omenili, da pridobitno dejavnost izvajajo vse pravne osebe, katerih namen je pridobivanje dobička. To so pridobitne in nepridobitne organizacije. Koroščeva (Korošec, 2002, str. 73) poudarja, da se neprofitne organizacije pridobitnega načina delovanja poslužujejo zaradi pritiska javnosti in nekaterih drugih subjektov. Zato se vse pogosteje v nepridobitne organizacije vpeljujejo sestavine tržnega delovanja, ki so v primerjavi s pridobitnimi organizacijami močno omejene, saj morajo biti vezane na osnovno dejavnost, ki jo društvo ali katera izmed preostalih oblik nepridobitne dejavnosti izvaja. Društva se kljub temu odločajo za izvajanje pridobitne dejavnosti. Zaslužek oziroma dobiček, ki ga s takšno dejavnostjo ustvarijo, pa uporabijo za pokrivanje izgube, ki je nastala z izvajanjem nepridobitne dejavnosti (Bryce, 2000, str. 309). Pogosto društvom prav pridobitna dejavnost predstavlja prihodek, ki je nujen ne samo za kritje stroškov, temveč tudi za njihov obstoj (Nolo, 2016).

V kolikor se društva odločijo izvajati pridobitno dejavnost, morajo takšno odločitev navesti v internem aktu. Vanj morajo zapisati načrt, predvsem pa način izvajanja pridobitne – tržne dejavnosti, vrednosti storitev oziroma materiala. Navedejo lahko tudi druge elemente, ki so specifični za njihovo delovanje. Pri določanju cen morajo paziti, da bodo s prodajo oziroma prihodki presegli odhodke. V nasprotnem primeru bo opravljanje dejavnosti ekonomsko neupravičeno in ne bo imelo smisla, saj pridobitna dejavnost ne bo upravičila svojega namena – pridobivanje dobička (Flis, 2010, str. 55).

Anthony in Young (Anthony & Young, 1994, str. 62) poudarjata, da so prihodki, pridobljeni s prodajo proizvodov, ali storitve, ki jih pravni subjekti opravijo, osnovni vir delovanja pridobitne dejavnosti, medtem ko se društva financirajo predvsem z viri, ki jih zagotovijo člani, torej članarinami in donacijami. Njihovo populacijo kupcev oziroma plačnikov storitev tako predstavljajo člani in nekatere druge pravne osebe, kar pa pogosto ni dovolj. Koroščeva (Korošec, 2002, str. 73) meni, da je potrebno za večjo učinkovitost delovanja posamezne nepridobitne organizacije preučiti prav njeno delovanje in učinke, ki delujejo nanjo. Mesečeva (Mesec, 2008, str. 39) še dodaja, da sta izobraževanje in razvijanje organizacijskih sposobnosti posameznika dejavnika, ki lahko izredno pripomoreta k učinkovitejšemu delovanju neprofitne organizacije tudi na področju izvajanja pridobitne dejavnosti. Vodjem nepridobitnih organizacij zato svetuje, naj se poslužujejo tržnih prijemov, kakršnih se poslužujejo tudi managerji uspešnih pridobitnih organizacij. To pomeni, da raziščejo tržišče. Kriteriji za ugotavljanje pravega področja tržišča naj predstavljajo osnovno poslanstvo, temeljne cilje društva, in izbrane storitve, ki jih bo

organizacija izvajala. Sledi naj preučitev konkurence, torej drugih organizacij, s katerimi morda že tekmuje, to so obstoječi konkurenti, in tistimi, ki predstavljajo potencialno grožnjo – potencialni konkurenti. Po preučitvi konkurence je priporočljiva izbira strategije, s katero se bodo lotili pridobivanja sredstev. (Trunk Širca & Tavčar, 1998, str. 49) Predvsem morajo paziti na strategije, ki jih že izvajajo njihovi konkurenti. Vodje lahko izbirajo med ekvivalentnimi strategijami, kar pomeni, da se bodo posluževali enakih strategij kot preostale organizacij ali substituirane strategije, kjer bo korist enaka, način pa drugačen. Mesečeva (Mesec, 2008, str. 44) poudarja, da je trženje uspešno takrat, kadar se izvaja kot ena izmed temeljnih obvez vseh članov in ne kot poslovna funkcija. Wolf (Wolf, 1999, str. 165) pa poudarja pomembnost promocije. Društvom in preostalim nepridobitnim dejavnostim priporoča, da se poslužujejo promocij preko brezplačnih časopisov, v kolikor imajo finančna sredstva tudi preko plačljivih oglasov. Svetuje jim, da s pomočjo prostovoljcev organizirajo konference, seminarje, kongrese in druge aktivnosti, iz katerih bodo razvidni njihovi produkti, programi oziroma delovanje.

Večina nepridobitnih organizacij gre v času pripravljanja načrtov za zbiranje sredstev skozi tri faze tržnega razmišljanja (Kotler & Andreasen, 1991, str 280). To so:

1. stopnja množičnega trženja – vsak posameznik predstavlja organizaciji potencialnega potrošnika njihovih produktov ali storitev.
2. obdobje diferencialnih produktov – po vsebini je podobno prodajni fazi profitnih organizacij, saj v tem obdobju neprofitne organizacije na trg že pošiljajo več različnih produktov ali storitev. Kupcem oziroma uporabnikom storitve pa je prepuščena izbira.
3. zrelo obdobje neprofitnega sektorja se pojavi, ko celotno delovanje neprofitne organizacije ustreza potrošnikom. V zadnji fazi društvo ali druge nepridobitne organizacije z raziskavami dopolnjuje konkretno določene segmente delovanja na trgu. To jim omogoča, da se osredotočijo zgolj na en tržni segment in tega ponudijo javnosti.

Nekateri avtorji (Smallbussiness, 2016) svetujejo društvom, da v kolikor želijo povečati svoj dobiček, zmanjšajo aktivnosti, ki niso neposredno povezane z nepridobitno dejavnostjo. Priporočajo jim tudi, da čas namenijo iskanju rešitev, predvsem pa ga naj ne posvečajo aktivnostim, ki niso povezane z osnovno dejavnostjo. Prav tako jim predlagajo, naj ne najemajo nekoga, da bo opravil aktivnosti, ki niso povezane z dejavnostjo.

Odgovor na vprašanje, kdaj lahko trdimo, da je posamezna nepridobitna organizacija zares uspešna tudi na področju izvajanja pridobitne dejavnosti, podaja Mesečeva (Mesec, 2008, str. 40 po Jalovec 2001), ki pravi, da mora kriterij uspešnosti predstavljati poslanstvo in doseganje ciljev.

4 RAČUNOVODSTVO, KOT DEL DRUŠTVA

4.1 PREDPISI, KI UREJAJO RAČUNOVODSKA DELA

Namen omenjenega poglavja je predstaviti predpise in zakone, ki urejajo knjigovodska oziroma računovodska dela posameznih društev. Slovenske računovodske standarde 33 (v nadaljevanju SRS 33), ZDDPO-2 in Zakon o računovodstvu (v nadaljevanju ZR), ki bodo služili kot osnova za predstavitev.

4.1.1 SLOVENSKI RAČUNOVODSKI STANDARDI (SRS IN SRS 33) IN ZAKON O RAČUNOVODSTVU

Računovodstvo v društvih in njihovih zvezah je opredeljeno z Zakonom o računovodstvu in posebnim standardom, imenovanim SRS 33. V uvodu omenjenega standarda je poudarjeno, da društvo predstavlja organizacija, ki je bila ustanovljena v skladu z Zakonom o društvih. SRS 33 je razdeljen v pet sklopov – uvod, standard, opredelitev ključnih pojmov, pojasnila, datum sprejema in začetka uporabe.

Uvod poleg obrazložitve obsega društva predstavlja tudi namen uporabe SRS 33. Društva uporabljajo SRS 33 za usmeritve pri vodenju poslovnih knjig, sestavljanju poročil, ugotavljanju presežkov ter vrednotenju bilančnih postavk (Racunovodja, 2008).

V drugem sklopu je predstavljeno letno poročilo – bilanca stanja, izkaz poslovnega izida in priloge. Vsa tri letna poročila bomo opredelili v naslednjih poglavjih. Med standardi so tudi določila glede poslovnih knjig. Z njimi pridobimo podatke, ki so potrebni za pripravo letne bilance stanja in izkaza poslovnega izida. SRS 33 dovoljujejo društvom, da v kolikor ne izkazujejo vseh nujnih podatkov, ki so potrebni za pripravo računovodskih izkazov v poslovnih knjigah, slednje pridobijo z letnim popisom. ZR določa, da morajo pravne osebe s pravilniki podrobneje določiti vrste in načine izvajanja oziroma urejanja knjigovodskih listin ter odgovornega za njihovo sestavo, kontrolo in hranjenje (ZR, 4. člen). SRS 33 opredeljuje tri oblike vodenja računovodstva v društvu (Racunovodja, 2008):

- poenostavljeno knjigovodstvo lahko opravljajo društva, ki opravljajo samo nepridobitno dejavnost oziroma se pridobitne poslužujejo redko, hkrati pa so njihovi prihodki preteklega leta manjši od 10.000 €. V kolikor se društvo odloči za omenjeno obliko knjigovodstva, morajo voditi knjigo prejemkov in izdatkov oziroma blagajniški dnevnik in blagajniško knjigo. Podatke, ki jih s takšnim vodenjem ne zajamejo, pridobijo s popisom in ocenitvijo. Društva morajo tudi pri poenostavljenem knjigovodstvu voditi register neopredmetenih osnovnih sredstev, v kolikor jih seveda imajo, ter hraniti bančne izpiske. Eden izmed primerov, kako voditi seznam neopredmetenih osnovnih sredstev, je prikazan na Sliki 1.

Slika 1: Prikaz registra osnovnih sredstev

Register osnovnih sredstev — TABELA 5

Register opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev

Zap. št. poslovnega dogodka	Datum nabave	Način nabave/ listina	Dobavitelj	Ime osnovnega sredstva	Inventarna številka	Nabavna vrednost	Amortizacijska stopnja	Popravek vrednosti	Knjigovodska vrednost	Datum in način odtujitve

Vir: Čižman (2016, str. 15)

- enostavno knjigovodstvo deluje po navodilih, navedenih v SRS 30, ter obsega register opredmetenih osnovnih sredstev in dve knjigi – knjigo prihodkov in odhodkov ter knjigo terjatev in obveznosti. Prva služi pripravi poslovnega izida ob koncu obračunskega obdobja, druga pa predstavlja terjatve do kupcev in obveznosti do dobaviteljev. Primer knjige prihodkov in odhodkov je prikazan na Sliki 2, primer knjige terjatev in obveznosti pa na Sliki 3. Društva morajo zagotavljati sprotno knjiženje poslovnih listin.

Slika 2: Prikaz knjige prihodkov in odhodkov

Knjiga prihodkov in odhodkov — TABELA 4

Knjiga prihodkov in odhodkov

Zap. št. poslovnega dogodka	Datum knjiženja	Vsebina poslovnega dogodka	Prodajna vrednost	DDV	Nabavna vrednost	DDV	Prihodki	Odhodki	Poslovni izid

Vir: Čižman (2016, str. 15)

Slika 3: Prikaz knjige terjatev in obveznosti

Knjigi terjatev in obveznosti — TABELA 3

Knjiga terjatev

Zap. št. poslovnega dogodka	Datum knjiženja	Oznaka listine	Kupec	Datum zapadlosti v plačilo	Znesek terjatve	Datum plačila	Znesek plačila	Znesek odprtih terjatev	Opombe

Knjiga obveznosti

Zap. št. poslovnega dogodka	Datum knjiženja	Oznaka listine	Dobavitelj	Datum zapadlosti v plačilo	Znesek obveznosti	Datum plačila	Znesek plačila	Znesek odprtih obveznosti	Opombe

Vir: Čižman (2016, str. 15)

- dvostavno knjigovodstvo pomeni, da morajo društva zagotavljati najmanj tiste konte, ki so potrebni za prikaz bilance in izkaz poslovnega izida. Zahtevani konti so določeni s kontnim okvirjem in kontnim načrtom Slovenskega inštituta za revizijo.

Temelji knjižb vedno, ne glede na vrsto knjigovodstva, predstavljajo verodostojne knjigovodske listine (ZR, 20. člen). O verodostojnosti govorimo takrat, kadar strokovna oseba, ki ne sodeluje pri pripravi, brez težav prepozna naravo in obseg poslovnega dogodka. Vsa društva morajo poslovne knjige zaključiti s stanjem na zadnji dan v letu, torej 31. decembra, in v primeru prenehanja dejavnosti ali ob spremembi statuta (Čižman, 2016, Prehod na SRS 2016 v društvih in nepridobitnih organizacijah str. 13–17). Poslovne knjige, med katere poleg že omenjenih sodijo tudi kronološko urejeni izpiski o spremembah stanja na transakcijskemu računu in podatki o namenski rabi javnih in drugih sredstev, morajo društva hraniti na sedežu podjetja ali pri osebi, ki ima registrirano dejavnost v skladu s klasifikacijo dejavnosti (Racunovodja, 2008). Z zakonom je tudi določeno, da morajo biti poslovne knjige vodene v slovenskem jeziku in domači valuti. Prav tako je zaukazano, da je vodenje poslovnih knjig obvezno, medtem ko za večino pomožnih knjig to ne velja, izjema so blagajniški dnevniki, knjige opredmetenih osnovnih sredstev in knjiga terjatev (ZR, 5. in 7. člen).

V tretjem sklopu SRS 33 so predstavljeni izrazi za lažje razumevanje standardov. Poudarjeno je, da obračunsko obdobje obsega periodo, za katero društvo pripravi oziroma sestavi poročilo. Četrti sklop je namenjen pojasnilom. Dejavnosti, ki potekajo v organizaciji društva, so glede na pojasnila SRS 33 lahko financirane iz rezerv društvenega sklada. V zadnjem – petem sklopu je opredeljen datum sprejetja in začetka uporabe (Racunovodja, 2008).

4.1.2 ZAKON O DOHODKU PRAVNIH OSEB

ZDDPO-2 določa, da je posameznim zavezancem – pravnim osebam iz domačega ali tujega prava, združenim v družbo ali združenje oseb, priznana pravica do oprostitve davka (ZDDPO, 3. člen). Med njimi so poleg društev še zavodi, zbornice, verske skupnosti, politične stranke in reprezentativni sindikati. Razlog njihove opravičljivosti sta dva pogoja, in sicer: zavezanec je ustanovljen z namenom izvajanja nepridobitne dejavnosti; zavezanec dejansko posluje kot neprofitna organizacija. Oprostitev plačila davka velja zgolj v primeru, kadar pravna oseba izpolnjuje oba pogoja. V primeru, da nepridobitna organizacija opravlja tudi pridobitno, mora za dohodek, pridobljen s pridobitno dejavnostjo, plačati davek (ZDDPO-2, 9. člen).

V predhodnih poglavjih smo že omenili, da ZDDPO-2 kot pridobitno dejavnost opredeljuje vse dejavnosti, ki so na trgu opravljene z namenom pridobivanja dobička. Z izvajanjem pridobitne dejavnosti namreč društvo ali preostale neprofitne organizacije, ki so v osnovi opravičene plačevanja davka, skupaj z drugimi pravnimi osebami konkurirajo na trgu. ZDDPO-2 še določa, da so iz davčne osnove izvzeti vsi prihodki, ki so nastali kot posledica delovanja nepridobitne dejavnosti, kar pomeni, da so v obračunu davka od dohodka pravnih oseb prikazani zgolj prihodki in davčno priznani odhodki. Ker pa obstajajo društva, ki imajo zgolj dohodke iz nepridobitne dejavnosti, ZDDPO-2 določa, da so tudi slednji dolžni oddati obračun davka od dohodka pravnih oseb, čeprav bo v njihovem primeru davčna osnova enaka nič (ZDDPO-2, 27. člen).

Glede vodenja knjig lahko zavezanci po 9. členu ZDDPO-2 in določilih istega zakona 27. člena pri določanju davčne osnove izvzamejo prihodke in odhodke iz nepridobitne dejavnosti. Možnosti sta dve (Flis, 2010, str. 56). Pri prvi celo davčno leto strogo ločujejo odhodke glede na to ali se nanašajo na pridobitno ali nepridobitno dejavnost. To pomeni, da računovodstvo opravljajo po dejanskih podatkih. Ločeno evidentiranje se opravi s konti, kar pomeni, da lahko neposredne stroške tudi neposredno pripisujemo posameznemu stroškovnemu mestu dejavnosti. Ločeno evidentiranje kot posledico predstavlja tudi ločeno evidenco. Drugo možnost, ki je tudi dovoljena, predstavlja načelo sorazmernosti. To pomeni, da imajo zavezanci vse stroške združene. Iz njih nato izluščijo tiste, ki se navezujejo oziroma imajo elemente nepridobitnosti. Izbrani del v nadaljevanju delijo s celotnimi prihodki, kar jim omogoči, da kot rezultat izvejo delež nepridobitne dejavnosti. Dobljeni odstotek pomnožijo s celotnimi odhodki. Rezultat predstavlja procentualni delež nepridobitne dejavnosti. Flisova (Flis, 2010, str. 58) še poudari, da v kolikor davčni zavezanec ne prikazuje ločenega poslovanja med dejavnostmi, lahko sorazmerni delež pridobitne dejavnosti izračuna s preprosto matematično formulo. Celotne odhodke se pomnoži s koeficientom, ki predstavlja rezultat razmerja med prihodki pridobitne dejavnosti in celotnimi prihodki društva. Torej na način:

$$\text{Izračun sorazmernega deleža } \% = \frac{\text{prihodki iz pridobitne dejavnosti}}{\text{vsi prihodki}} \times 100$$

Mnoga društva želijo zmanjševati obdavčljive prihodke. Sledenje lahko ublažijo z dejanskimi ali sorazmernimi stroški, posledično bodo davek plačali od razlike oziroma dobička, odvisno česa bo več – ali obdavčljivih prihodkov ali dejanskih stroškov (Flis, 2010, str. 56–57).

Osnovo oziroma temelj za določanje načina ugotavljanja prihodkov in odhodkov iz naslova pridobitne dejavnosti predstavlja interno navodilo, ki določa tudi stroškovna mesta, med katerimi ločimo posredne in neposredne stroške. Neposredne stroške lahko neposredno obračunamo na posameznem stroškovnem mestu, medtem ko posredne razdelimo. Za lažjo predstavo lahko to opišemo na citrarskem društvu, ki ga bomo analizirali v nadaljevanju. Društvo izvaja dva različna projekta – učenje citer in organizacijo koncerta. Oba dogodka se izvajata v istem prostoru. Tako bo neposredni strošek predstavljal učitelj citer, saj bo specifičen za posamezen projekt, medtem ko bodo stroški elektrike predstavljali posreden strošek in se bodo zato razdelili na oba projekta.

Omenili smo že, da je potrebno pridobitne in nepridobitne dejavnosti ločevati. To velja tudi za finančno in materialno poslovanje, kar pomeni, da je potrebno ločeno vodenje tako v glavni kot pomožni knjigi. V kolikor društva ne ločujejo na opisan način, lahko delitev prikazujejo na različnih kontih, kar pomeni, da en konto predstavlja pridobitno, drugi pa nepridobitno dejavnost. Društva imajo še eno možnost izbire ločevanja, to je vodenje prihodkov in odhodkov glede na konte in različna stroškovna mesta. V nadaljevanju bomo predstavili tudi poročila, ki so sestavni del letnih poročil. Eno izmed njih se nanaša na poročanje o zneskih, ki so posledica pridobitne dejavnosti. Prav tako morajo med poročili opredeliti sodilo, s katerim določajo prihodke in odhodke iz pridobitne in nepridobitne dejavnosti (Flis, 2010, str. 57). Flisova (Flis, 2010, str. 62) še navaja, da morajo društva s sodili, poleg deljene računovodske dejavnosti in razporejanja prihodkov in odhodkov med dejavnosti, določiti ločen način izvajanja izkazovanja opredmetenih osnovnih sredstev v primeru opravljanja javne službe ali njej podobnih dejavnosti. Prav tako morajo stroške amortizacije razporediti na posamezne dejavnosti. S sodili morajo zagotoviti tudi ločeno evidentiranje javnih in drugih sredstev.

4.2 LETNO POROČANJE DRUŠTEV

Društva so glede na ZR (ZR, 22. člen) dolžna vsako leto pripraviti letno poročilo, in sicer za obdobje od 1. januarja do 31. decembra. Rok za oddajo poročila pristojnim organom je dva meseca po preteku poslovnega leta. Isto obdobje velja tudi v primeru spremembe statuta ali ob prenehanju pravne osebe (ZR, 22., 24. in 26. člen). Kot smo že omenili, mora letno poročilo društva pred oddajo pristojnim organom potrditi tudi zbor članov, vendar to ni dovolj. Potreben je namreč tudi notranji nadzor nad financami in materialnim poslovanjem. Nadzor obsega področje ugotavljanja izpolnjevanja zahtev glede vsebine letnega poročila. Opravijo ga osebe, ki niso neposredno udeležene pri njegovi pripravi ali vodenju poslovnih knjig. Izvajalec nadzora mora pripraviti dodatno poročilo, ki se v nadaljevanju uporablja kot priloga letnega poročila. Za društva, katerih prihodki ali dohodki so v preteklem poslovnem letu presegli milijon evrov, ni dovolj samo osnovni nadzor. Po 27. členu ZDru-1-UPB morajo naročiti še revizijski nadzor. Slednjega lahko opravi revizijska družba ali samostojni revizor (ZDru-1-UPBU, 27. člen).

Čižmanova (Čižman, Prehod na SRS 2016 v društvih in nepridobitnih organizacijah 2016, str. 17) poudarja, da mora biti letno poročilo pripravljeno jasno in pregledno. Vsebovati mora računovodske izkaze in pojasnila. Med računovodske izkaze uvršča:

- bilanco stanja, ki skupaj s pojasnili predstavlja stanje sredstev in obveznosti posameznega društva ali druge pravne osebe ob koncu obračunskega obdobja. Bilanco stanja bomo podrobneje opredelili v naslednjih poglavjih.
- izkaz poslovnega izida, katerega del so prav tako pojasnila, prikazuje zbrane prihodke, odhodke in razliko med njimi. Iz njega so razvidne dejavnosti, ki jih društvo izvaja. V kolikor se katera izmed nepridobitnih organizacij, torej tudi društvo, poslužuje tako nepridobitnih kot pridobitnih, dejavnosti, mora skladno z zakonom sestaviti dva ločena izkaza, in sicer prvi predstavlja skupno dejavnost, drugi pa pridobitno. Izkaz poslovnega izida bomo opredelili v enem izmed naslednjih poglavij.
- poslovno poročilo predstavlja poročilo, kjer je opisano poslovanje društva. Sestavljeno je iz treh delov – splošnega, posebnega in zaključnega:
  - Prvi oziroma splošni del predstavlja predstavitev društva in njenih organov. Predstavitev zajema navedbo osnovnih podatkov (naziv in naslov društva, matično in davčno številko, kontaktno osebo, pogosto je to njen elektronski naslov in številko transakcijskega računa) ter opis organov, predvsem, kako je društvo sestavljeno (zbor članov, upravni odbor, nadzorni svet in druge oblike), kakšne so njihove funkcije in na kakšen način so posamezni organi prispevali k večji oziroma boljši prepoznavnosti društva. Splošni del lahko vsebuje tudi opis razvoja društva, kjer je predstavljena ustanovitev društva, njen namen, dosedanji razvoj in umeščenost v okolje. Prav tako lahko v tem delu opišejo pregled dejavnosti, kjer poudarijo vse dejavnosti društva in njihove osrednje naloge.
  - Posebni del je sestavljen iz poročil, ki so jih člani pripravili po izvedenih programih in drugih dejavnostih. Priporočeno je, da si društvo pred pričetkom izvajanja aktivnosti zastavi cilje, saj bodo le ti članom v nadaljevanju služili ne samo kot orientacija, temveč tudi kot oporna točka pri pisanju poročil. V posebnem delu poročila člani predstavijo tako kratkoročne kot dolgoročne cilje, ki so povezani s poslanstvom društva, pri tem pa ne smejo pozabiti, da ima vsak cilj tudi finančne posledice. Del posebnega dela poročila mora predstavljati tudi finančno poročilo in ugotovljena uspešnost društva. Čižmanova (Čižman, 2016, Kako letno poročilo sestavijo društva in pravne osebe zasebnega prava, str. 19) zato društvom priporoča, da pri zastavljanju ciljev predvidijo finančne okvire, saj jim bodo slednji v pomoč pri opredeljevanju uspešnosti posamezne aktivnosti. Predstavi jim tudi formulo, kako ugotoviti uspešnost delovanja. Indikator uspešnega razmerja predstavi na spodnji sliki (Slika 4).

Slika 4: Prikaz uspešnosti

$$\text{uspešnost} = \frac{\text{izložki}}{\text{cilj}} = \frac{\text{uresničeno}}{\text{načrtovano}}$$

Vir: Čižman (2016, str. 19)

- Zaključni del vsebuje časovne podatke – datum in kraj nastanka poročila, datum sprejetja poročila in podpise odgovornih oseb.

Letno poročilo vsebuje 11 računovodskih pojasnil, ki se nanašajo na (Čižman, 2016, Kako letno poročilo sestavijo društva in pravne osebe zasebnega prava, str. 17–18):

- ureditev materialnega in finančnega poslovanja v notranjih aktih. Omenjeno ureditev ustanovni člani določijo ob ustanovitvi in je zapisana v statutu društva.
- uporabo SRS, predvsem ali uporablja SRS 33 ali zgolj SRS.
- način vodenja knjig – torej ali društvo uporablja dvostavno, enostavno ali poenostavljeno knjigovodstvo.
- način ločevanja in obračunavanje pridobitne ter nepridobitne dejavnosti, ki je določena z zakonom.
- prikaz porabe presežkov nad prihodki. Glede na to, da je presežek ustvarilo društvo, mora to kot nepridobitna organizacija omenjeni dobiček uporabiti za delovanje svojega nepridobitnega dele dejavnosti.
- revidiranje računovodskih izkazov, v kolikor je sledenje glede na določila zakona potrebno.
- revizorjevo mnenje o usklajenosti, v kolikor je potrebno.
- računovodske usmeritve, ki se nanašajo na obrazložitev posameznih računovodskih postavk.
- spremembe posameznih računovodskih kategorij, ki so se spremenile v tekočem letu.
- normative oziroma spremembe, ki so se zgodile v okolju, v katerem društvo deluje. Predvsem se spremembe nanašajo na davčne, finančne in računovodske prepise.
- usklajevanje knjigovodskega stanja z dejanskim.

V kolikor društva potrebujejo pomoč pri sestavi in oddaji poročila, se lahko poslužujejo Navodil o predložitvi letnih poročil društev. Tu so namreč opredeljeni roki za oddajo poročil in naslovniki, torej komu in kdaj morajo društva dostaviti poročila. Letna poročila morajo društva oddati na AJPES. Rok za oddajo pa se razlikuje glede na dejavnik ali je poleg poročila potrebno oddati tudi revizijsko poročilo ali ne. V primerih društev, ki revizije ne potrebujejo, je rok za oddajo zadnji dan meseca marca. V kolikor morajo društva priložiti tudi revizijsko poročilo, imajo čas za oddajo do konca avgusta. V predhodnih poglavjih smo že našteli

načela, ki izhajajo iz Zakona o društvih. Med njimi je tudi načelo javnosti, s katerim se društvo obvezuje, da bo zagotovilo javnost podatkov. S posredovanjem podatkov na AJPES društvo opravi dolžnost zagotavljanja javnosti podatkov (Čižman, 2016, Kako letno poročilo sestavijo društva in pravne osebe zasebnega prava, str. 15).

4.2.1 BILANCA STANJA

Bilanca stanja predstavlja enega izmed temeljnih računovodskih izkazov in je del letnega poročila. Opredelimo jo lahko kot računovodsko poročilo, s katerim prikažemo sredstva in obveznosti do virov sredstev na posamezen dan (Kokotec Novak, Korošec & Melavc, 2002, str. 188). Drugi avtorji (Hočevar, Igličar & Zaman, 2001, str. 234) jo definirajo kot »računovodski izkaz, s katerim prikažemo višino in strukturo sredstev ter obveznosti do virov sredstev na posamezen dan.« To pomeni, da bilanca stanja predstavlja premoženje, ki je last posameznega društva, ali katere izmed drugih pravnih oseb, in vire financiranja, ki ji omogočajo plačevanje pridobljenega premoženja.

Mnogi so mnenja, da nam bilanca stanja odgovori na vprašanje, kakšno je z vidika računovodstva razmerje med sredstvi in obveznostmi do virov sredstev na določen dan (Hočevar, Igličar & Zaman, 2001, str. 235).

Bilanca stanja predstavlja kumulativno-statičen računovodski izkaz. Kumulativni predvsem iz razloga, ker je bilanca, sestavljena na zadnji dan poslovnega leta, enaka začetni bilanci, ki se nadaljuje naslednji dan novega leta. Statičnost pa je izražena s prikazovanjem sredstev in obveznosti do virov sredstev na določen dan (Šuštar, 2009, str. 22). Takšna obrazložitev pomeni, da lahko iz bilance razberemo pretekle poslovne odločitve podjetja. Prav tako pa pridobimo odgovor, ali je društvo oziroma druga pravna oseba poslovala po temeljnem načelu gospodarjenja. Slednje pravi, da lahko pravna oseba razpolaga le s tolikšnimi sredstvi, kolikor ima virov na voljo (Kokotec Novak, Korošec & Melavc, 2002, str. 189). Kadar društvo spoštuje temeljno načelo, bo bilanca v bilančnem ravnotežju, to pa pomeni, da bosta vsota sredstev in vsota obveznosti do virov sredstev enaki.

Bilanca stanja je namenjena pomoči najvišjim organom posamezne organizacije, in sicer se na podlagi nje odločajo o naslednjih aktivnostih. Služi tudi kot izračun kazalnikov, predvsem na področju financiranja in investicij. Redko se uporablja za notranje potrebe, pogosteje za zunanje potrebe poročanja. Šuštarjeva (Šuštar, 2009, str. 22) še poudarja, da sta od narave in vrste podjetja odvisna obseg in razčlenitev. Najpogosteje jo pravne osebe sestavljajo zaradi dogodkov, ki so vnaprej oziroma zakonsko določeni.

Bilanca stanja na prvi pogled predstavlja tabelo z dvema stolpcema. V prvem so predstavljena sredstva, v drugem pa obveznosti do virov sredstev. Stran, kjer so prikazana sredstva, imenujemo aktivna, nasprotno stran z obveznostmi pa pasivna. Oblika in vsebina bilance stanja sta predpisani z gospodarskimi predpisi in dopolnjeni z računovodskimi standardi. Minimalna oblika je navedena v Zakonu o gospodarskih družbah.

Iz spodnje slike (Slika 5), ki prikazuje bilanco stanja, namenjeno društvom, je razvidno, da med sredstva uvrščamo dolgoročna in kratkoročna sredstva ter kratkoročne aktivne časovne

razmejitve. Pasivo oziroma obveznosti do virov sredstev pa sestavljajo skladi, rezervacije, dolgoročne pasivne časovne razmejitve in dolgoročne ter kratkoročne obveznosti.

Slika 5: Bilanca stanja društva

Prikaz postavk bilance stanja za društva — TABELA 7

SRS 20.8 določa, da majhne in mikro organizacije lahko razčlenijo svojo bilanco stanja samo na tele postavke, kar pomeni, da tudi društva izkazujejo samo te postavke.

Aktiva	Pasiva
Sredstva	Obveznosti do virov sredstev
A. Dolgoročna sredstva	A. Sklad
I. Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve	I. Društveni sklad
1. Neopredmetena sredstva	II. Revalorizacijske rezerve
2. Dolgoročne aktivne časovne razmejitve	III. Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti
II. Opredmetena osnovna sredstva	B. Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve
III. Naložbene nepremičnine	*1. Rezervacije*
IV. Dolgoročne finančne naložbe	*2. Dolgoročne pasivne časovne razmejitve*
1. Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil	C. Dolgoročne obveznosti
2. Dolgoročna posojila	I. Dolgoročne finančne obveznosti
V. Dolgoročne poslovne terjatve	II. Dolgoročne poslovne obveznosti
VI. Odložene terjatve za davek	III. Odložene obveznosti za davek
B. Kratkoročna sredstva	Č. Kratkoročne obveznosti
I. Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	I. Obveznosti, vključene v skupine za odtujitev
II. Zaloge	II. Kratkoročne finančne obveznosti
III. Kratkoročne finančne naložbe	III. Kratkoročne poslovne obveznosti
1. Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil	D. Kratkoročne pasivne časovne razmejitve
2. Kratkoročna posojila	
IV. Kratkoročne poslovne terjatve	
V. Denarna sredstva	
C. Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	

Vir: Čižman (2016, str. 19)

Prihodki in odhodki so v bilanci stanja združeni na posameznih kontih, ki so osnovani na podlagi Zakona o revidiranju in SRS 33. Konti so predstavljeni v razredih. Razred 0 predstavljajo dolgoročna sredstva. Razred 1 predstavljajo kratkoročna sredstva, razen zalog, kratkoročne naložbe in kratkoročne aktivne časovne razmejitve. Kratkoročne obveznosti, kot so dolgovi in kratkoročne pasivne časovne razmejitve, so razvidne v razredu številka 2. Tretji razred predstavljajo zaloge. Stroški in odhodki so predstavljeni v razredu 4. Društva so uporabe razreda 5 in 6 prosta. V razredu 7 pa predstavijo prihodke. Razred 8 prikazuje ugotovitve izida poslovanja. V zadnjem – 9. razredu so ponazorjeni lastni in tuji viri sredstev (Racunovodja, 2007).

4.2.2 IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA

Izkaz poslovnega izida tako kot bilanca stanja predstavlja enega temeljnih računovodskih izkazov. V njem so v obliki izida resnično in pošteno prikazani prihodki in odhodki posameznega društva oziroma druge organizacije (Hočevar, Igličar & Zaman, 2001, str. 242). Dejavnik razlikovanja med bilanco stanja in izkazom poslovnega izida predstavlja dinamičnost. Bilanca stanja prikazuje stanje društva ali druge organizacije na točno določen dan, medtem ko izkaz poslovnega izida predstavlja izkaz posameznega poslovnega obdobja, najpogosteje za obdobje od 1. januarja do 31. decembra. Izkaz poslovnega izida omogoča pravni osebi, da se seznani s svojim delovanjem oziroma izve, ali posluje z izgubo ali

dobičkom (Horvat, 2000, str. 142–143). Kdaj pravna oseba posluje z izgubo ali dobičkom, je razvidno iz Slike 6, ki prikazuje osnovno shemo poslovnega izkaza. Kadar so prihodki večji od dohodkov, govorimo o poslovanju z dobičkom, kadar pa so prihodki manjši od odhodkov, pravna oseba posluje z izgubo (Hočevar, Igličar & Zaman, 2001, str. 242).

Slika 6: Dobiček ali izguba?

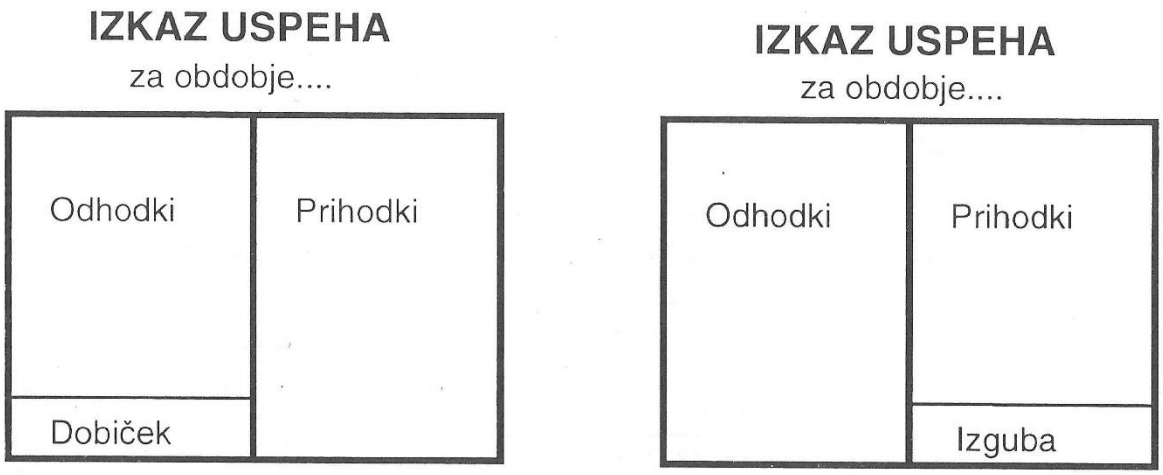

Vir: Hočevar, Igličar & Zaman, (2001, str. 242)

Pri izkazu poslovnega izida je potrebno opozoriti na tri nepravilna razmišljanja oziroma opredeljevanja, ki se v praksi pogosto pojavljajo. Najprej je potrebno navesti, da izkaz poslovnega izida ni kumulativen računovodski izkaz, saj zgolj prikazuje prihodke in odhodke posameznega obdobja. Tu ni preseka kot pri bilanci. Vsakoletno seštevanje se prične z »nič«. Druga nepravilnost se kaže v enačenju prihodkov in odhodkov z denarnimi tokovi. V primeru izkaza poslovnega izida prihodki in odhodki predstavljajo poslovno-izidne tokove. Kot zadnje je potrebno opozoriti, da se v praksi za izkaz poslovnega izida pogosto uporablja tudi termin izkaz uspeha. Razlog za to je, da izkaz poslovnega izida glede na ustvarjene prihodke in odhodke prikazuje uspešnost poslovanja v določenem obdobju (Hočevar, Igličar & Zaman, 2001, str. 243).

Iz slovenskih računovodskih standardov 21 (v nadaljevanju SRS 21, 2016) je razvidno, da se izkaz poslovnega izida uporabljajo tako za splošne kot posebne namene, predvsem pa za zunanja poročanja. Z izkazom poslovnega izida lahko društvo ali druga pravna oseba bankam, članom društva ali drugim, ki jih zadeva dotiče, predstavi svojo donosnost. V primerjavi z bilanco stanja sta členitev in obseg podobna. Tudi pri izkazu poslovnega izida sta odvisna od vrste in narave organizacije.

Izkaz poslovnega izida je grafično predstavljen v sedmih stolpcih, ki jih lahko razdelimo v pet sklopov (Slika 7). V prvem so navedeni priporočeni konti, drugi predstavlja opis prihodkov oziroma stroškov. Tretji stolpec predstavljajo AJPES-ove oznake za AOP, tretji in četrti stolpec lahko povežemo v sklop, saj ju povezuje skupni dejavnik – znesek. V četrtem stolpcu so prikazani dejanski podatki tekočega oziroma aktualnega obdobja, v petem pa uresničeni podatki prejšnjega obdobja. V kolikor društvo izvaja tudi pridobitno dejavnost,

mora izpolniti šesti in sedmi stolpec. V šestem je predstavljen znesek pridobitne dejavnosti tega obdobja, v sedmem pa znesek pridobitne dejavnosti predhodnega obdobja.

Slika 7: Prikaz izkaza poslovnega izida

PODATKI IZ IZKAZA POSLOVNEGA IZIDA
v obdobju od 1.1. do 31.12.2015

v EUR (brez centov)

Priporočeni konto	Postavka	Oznaka za AOP	ZNESEK - SKUPAJ - Tekočega leta	ZNESEK - SKUPAJ - Prejšnjega leta	ZNESEK - OD TEGA: iz opravljanja pridobitne dejavnosti Tekočega leta	ZNESEK - OD TEGA: iz opravljanja pridobitne dejavnosti Prejšnjega leta
1	2	3	4	5	6 (del 4)	7 (del 5)
76	1. Prihodki od dejavnosti (051 do 058)	050	7.732	7.194	4.455	3.767
	a) dotacije iz Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji	051	0	0	0	0
	b) dotacije iz proračunskih in drugih javnih sredstev	052	0	0	0	0

Vir: Izkaz poslovnega izida Citrarskega društva Slovenije

Osnovna razčlenitev izkaza poslovnega izida je po SRS 21 skladna z zahtevami Zakona o gospodarskih družbah. Čižmanova (Čižman, 2016, Prehod na SRS 201 v društvih in nepridobitnih organizacija, str. 20) dodaja, da kriterij velja tudi za društva, ampak z upoštevanjem dveh posebnosti, ki so posledica spreminjanja SRS v letu 2016:

- zaporedna številka 18: Odloženi davki, se ne uporablja;
- zaporedna številka 19: Čisti poslovni izid obračunskega obdobja se nadomesti s tremi novimi zaporednimi številkami, in sicer številko 19, ki ima naziv Čisti presežek prihodkov obračunskega obdobja, sledi ji številka 20, imenovana Čisti presežek odhodkov obračunskega obdobja in kot končna še številka 21 – Kritje odhodkov obravnavanega obračunskega obdobja iz čistega presežka prihodkov iz prejšnjih obračunskih obdobij.

Navedbe Čižmanove (Čižman, 2016, Prehod na SRS 201 v društvih in nepridobitnih organizacijah, str. 20) veljajo od 1. januarja 2016 dalje, saj so s tem datumom v veljavo stopila nova SRS. Glede na to, da bomo v empiričnem delu primerjali poslovne izkaze, ki obsegajo poslovno leto 2015, bomo v spodnji tabeli prikazali vrsto prihodkov in odhodkov, ki so veljali za poslovno leto 2015. Razlika se pojavi v poimenovanju posameznih elementov. V letu 2015 so se upoštevali tudi odloženi davki. Iz spodnje tabele (Tabela 3) so razvidni elementi prihodkov in elementi odhodkov izkaza poslovnega izida.

Tabela 3: Osnovni podatki iz izkaza poslovnega izida, deljeni glede na prihodke in odhodke

PRIHODKI	ODHODKI
Prihodki od dejavnosti	Povečanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje
Zmanjšanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	Stroški porabljenega materiala in prodanega trgovskega blaga
Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	Nabavna vrednost nabavljenega materiala in trgovskega blaga
Donosi od dejavnosti	Stroški storitev
Finančni prihodki	Stroški dela
Drugi prihodki	Dotacije drugim pravnim osebam
Čisti presežek prihodkov	Odpisi vrednosti
Kritje odhodkov obravnavanega obračunskega obdobja iz presežka prihodkov iz prejšnjih obračunskih obdobij	Drugi dohodki iz dejavnosti
	Finančni odhodki
	Drugi odhodki
	Davek od dohodkov
	Odloženi davki
	Čisti presežek odhodkov

Vir: Podatki iz izkaza poslovnega izida

Tako med prihodke izkaza poslovnega izida uvrščamo naslednje elemente; prihodke od dejavnosti predstavljajo osem podelementov, vendar jih v društvu najpogosteje predstavljajo članarine in prispevki članov, donacije drugih pravnih in fizičnih oseb ter ostali prihodki od dejavnosti. V kolikor društva pridobijo posamezna sredstva z uspešno kandidaturo na razpisih, se prihodek opredeli kot dotacija iz proračunskih in drugih javnih sredstev.

Med prihodke uvrščamo še zmanjšanje vrednosti zalog proizvodov ter nedokončanih proizvodov in storitev. Prihodek v izkazu poslovnega izida predstavljajo tudi usredstveni proizvodi in lastne storitve, donosi od dejavnosti, finančni in drugi prihodki ter kritje odhodkov obračunavanega obdobja iz presežka prihodkov prejšnjih obdobij.

Med stroške uvrščamo povečanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje, stroške porabljenega materiala, storitev in stroške dela, dotacije drugim pravnim osebam, odpise vrednosti, druge odhodke iz dejavnosti, finančne dohodke, druge odhodke, davek od dohodkov, čisti presežek odhodkov.

Čižmanova (Čižman, 2016, Prehod na SRS 201 v društvih in nepridobitnih organizacijah, str. 20–21) še opozarja, da v kolikor društvo izvaja pridobitno dejavnost, mora sestaviti

prilogo k izkazu poslovnega izida. V izkazu poslovnega izida je to razvidno z dodanim šestim in sedmim stolpcem. Avtorica še svetuje, da v izogib napakam določanja pridobitne oziroma nepridobitne dejavnosti člani društva sprejmejo določila, ki bodo veljala kot kriterij tudi za posredne stroške. Če ne gre drugače, naj kot dejavnik upoštevajo prihodke, nastale s pridobitno dejavnostjo, in tiste, ki so posledica nepridobitne dejavnosti. Nujno pa morajo vsa sodila oziroma dejavnike opredeliti v prilogi.

5 ANALIZA DRUŠTEV GLEDE DOLOČANJA PRIDOBITNE DEJAVNOSTI

5.1 DRUŠTVO MRAVLJICA

Rekreativno-izobraževalno društvo Mravljica s skrajšanim imenom Društvo Mravljica je prostovoljno, samostojno, nepridobitno združenje fizičnih oseb, ki deluje na področju kulture, rekreativnega športa. Konec leta 2015 je društvo štelo 90 članov. Društvo je pravna oseba zasebnega prava s sedežem na Pišeški cesti 36, 8259 Bizeljsko. Nima štampiljke, ampak svoj znak, ki je v obliki mravljice z napisom Društvo Mravljica. Z zborom članov je bilo društvo ustanovljeno dne 14. oktobra 2014. Sodeluje samostojno, občasno so člani tudi pri domačih in tujih organizacijah, ki imajo podoben namen ali cilj (Statut društva Mravljica, 2014).

Temeljni namen društva je združevanje pevk, pevcev, telovadcev, rekreativnih športnikov in citrarjev, ki se želijo športno in glasbeno sprostiti, ter tistih, ki želijo ohranjati domače ljudsko izročilo. Svoj namen in cilje društvo uresničuje z (Statut društva Mravljica, 2014):

- izvajanjem izobraževanja, izpopolnjevanja in usposabljanja na področju športa, rekreacije in kulture ter umetnosti.
- poučevanjem glasbil, petja, vendar poudarjajo, da takšne oblike izobraževanja ne omogočajo pridobitve poklicno-strokovne izobrazbe.
- izobraževanjem oseb, ki niso vključene v redni šolski sistem, najpogosteje odraslih. Način izobraževanja se popolnoma razlikuje od izobraževanja mladostnikov. Pouk organizirajo v popoldanskih in večernih urah, najpogosteje v šolah, zavodih, ljudskih univerzah, krajevnih skupnostih ali na domovih.
- pomočjo in ali izvedbo organizacij koncertov, tekmovanj, snemanj ali seminarjev.
- gostovanji in druženji.
- razvedrilnimi dejavnostmi – organizacijo koncertov, umetniških uprizarjanj, animacij na zabavi.
- dejavnostjo priložnostnih govorcev, pogrebnih glasbenikov.
- urejanjem zdravstva, izobraževanja in drugih socialnih storitev, razen obvezne socialne varnosti. S tem namenom vodijo programe za izboljšanje osebne blaginje, zdravja in kulture, športa, izobrazbe, rekreacije, okolja in drugih dejavnosti za prosti čas.

V sklopu društva deluje tudi ženski pevski zbor Mravljice, ki s sodelovanjem na prireditvah promovira društvo.

Društvo, če je je mogoče, izvaja tudi pridobitno dejavnost. Po opisu glede na standardno klasifikacijo dejavnosti tako opravljajo (Statut društva Mravljica, 2014):

- O 84.120 Urejanje zdravstva, izobraževanja, kulturnih in drugih socialnih storitev, razen obvezne socialne varnosti;
- P 85.510 Izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje na področju športa in rekreacije;
- P 85.520 Izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje na področju kulture in umetnosti;
- P 85.590 Drugje razvrščeno izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje;
- R 90.010 Umetniško uprizarjanje;
- R 93.299 Druge nerazvrščene dejavnosti za prosti čas.

Društvo lahko postane vsaka organizacija, ki ima redne in častne člane. Članstvo je prostovoljno, vsak član se zaveže, da bo deloval v skladu z statutom društva in redno plačeval članarino. Organi društva so zbor članov, upravni in nadzorni odbor. O svojem delovanju obveščajo širšo javnost, in sicer s sejami, okroglimi mizami in tiskovnimi konferencami, kamor so povabljeni predstavniki zainteresiranih organov in ustanov, njihovi člani in predstavniki javnega obveščanja (Statut društva Mravljica, 2014).

Vire prihodka društva predstavljajo članarina, darila, volila, prispevki sponzorjev in dohodki iz dejavnosti društva, ki izhajajo iz naslova materialnih pravic (Statut društva Mravljica, 2014). Iz poročila, ki je priloga poslovnega izida za leto 2015, lahko razberemo da so prihodki društva znašali 1.060 €, kar pomeni, da so se v primerjavi z letom 2014zmanjšali za 40 €, saj so leta 2014 znašali 1.100 €. Prihodek iz članarin in prispevkov v letu 2015 je znašal 460 €, ostale prihodke so dobili iz naslova drugih pravnih in fizičnih oseb. Ta prihodek je znašal 600 €. Stroški porabljenega materiala in prodanega trgovskega blaga so znašali 712 €, stroški storitev pa 650 €. Poslovno leto so tako zaključili s 1.372 € odhodki, kar skupno pomeni, da so poslovno leto končali s čistim presežkom odhodkov. Ti so znašali 302 €.

5.2 CITRARSKO DRUŠTVO SLOVENIJE

Citrarsko društvo Slovenije je prostovoljno, nepridobitno društvo, ki združuje fizične osebe, aktivne na področju kulture. Društvo je pravna oseba zasebnega prava s sedežem na Kovinarski ulici 11 A, 8270 Krško. Kratica društva je CDS. Društvo združuje vse, ki jih zanimajo citre, in sicer aktivne citrarje, učence, učitelje, izdelovalce in zbiratelje citer, ljudske godce, organizatorje citrarskih prireditev, pa tudi tiste, ki ta instrument radi samo poslušajo. Nastalo je na pobudo Kulturnega društva Griže in Aktiva učiteljev citer v Grižah, in sicer 4. junija 1999. Zaradi selitve računovodkinje društva je dne 31. januarja 2015 s sprejetim sklepom zbora članov prišlo do spremembe statuta društva (Statut Citrarskega društva, 2015, str. 1). Iz poročila, ki je priloga poslovnega izida, je razvidno, da društvo združuje že več kot 200 aktivnih članov.

Prizadevajo si za reden pouk citer na vseh stopnjah slovenskih glasbenih šol. Pomagajo pri organizaciji citrarskih dogodkov, kot so citrarske prireditve, seminarji in tekmovanja. Želijo pomagati mladim pri študiju citer ter spodbujajo mlade slovenske skladatelje za ustvarjanje novih skladb za citre. Imajo dobre stike s citrarji po svetu in izdajajo časopis, imenovan Slovenski citrar, ki izhaja že 120 let. V njem si člani lahko preberejo koristne informacije, citrarski koledar prireditev, citrarsko borzo in se seznanijo z novimi skladbami. Vsako leto organizirajo področna in državna citrarska tekmovanja ter sodelujejo z drugimi organizacijami v Republiki Sloveniji, saj so aktivni na področju kulture (Statut Citrarskega društva, 2015, str. 2).

Delovanje društva je javne narave, saj svoje člane obveščajo preko družbenega glasila in sredstev javnega obveščanja. Podrobneje svoje aktivnosti predstavljajo tudi na svoji spletni strani www.citre-drustvo.si. Z željo po predstavitvi aktivnosti, ki jih izvaja društvo, organizirajo okrogle mize in tiskovne konference, kamor povabijo člane in interesne skupine ter predstavnike medijev. Informacije glede delovanja podaja predsednik društva (Citre-drustvo).

S statutom so opredelili tudi dejavnosti, ki sodijo med pridobitne. Glede na dejavnosti, ki so v skladu s splošnimi in posebnimi predpisi, izvajajo (Statut Citrarskega društva, 2015, str. 2):

- P85.520 Izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje na področju kulture in umetnosti (organizacija seminarjev, delavnic …);
- J58.190 Drugo založništvo (izdajanje notnih zbirk, društvenega glasila …);
- R90.030 Umetniško ustvarjanje;
- R90.010 Umetniško uprizarjanje (organizacija in izvedba koncertov);
- N82.300 Organiziranje razstav, sejmov, srečanj (razstave citer, citrarskih miz, citrarske literature ...).

Namen pridobitne dejavnosti je promocija dela društva in izobraževanje zainteresiranih članov ter ostalih prijavljenih. Učitelji poučujejo brezplačno. Strošek predstavlja društvu organizacija in izvedba seminarja (Statut Citrarskega društva, 2015, str. 2).
Društvo ima redne in častne člane. Redni član društva lahko postane vsak, ki redno plačuje članarino in ga veseli delo na področju promoviranja citer v Sloveniji. Častni člani društva pa so osebe, ki s svojim delovanjem pomembneje prispevajo k razvoju citrarstva in društva. Organi društva so zbor članov, upravni in nadzorni odbor ter disciplinska komisija. Predsednik citrarskega društva Slovenije je hkrati tudi predsednik upravnega odbora in ga zbor članov voli za dobo štirih let z možnostjo ponovne izvolitve. Društvo ima ustanovljeno tudi naslednje sekcije (Statut Citrarskega društva, 2015, str. 3):

- aktiv učiteljev citer,
- sekcijo za strokovno izobraževanje in izpopolnjevanje,
- sekcijo citrarjev v tretjem življenjskem obdobju,
- sekcijo organizatorjev citrarskih srečanj,
- odbor za izvedbo državnega tekmovanja slovenskih citrarjev,
- uredniški odbor glasila »Slovenski citrar«.

Društvo ima svoj znak in štampiljko. Znak društva je sestavljen iz polovice stiliziranih koncertnih citer z napisom Citarsko društvo Slovenije. Štampiljka je pravokotne oblike, sestavljena iz leve in desne polovice. Na levi so upodobljene citre, na desni pa je z velikimi tiskanimi črkami v treh vrsticah zapisano Citarsko društvo Slovenije (Statut Citrarskega društva, 2015, str. 1).
Skupni prihodki društva so v letu 2015 znašali 7.774 €, od tega 4.455 € iz naslova pridobitne dejavnosti. Prihodki društva so se v letu 2015 povečali, saj je imelo društvo v letu 2014 skupaj 7.194 €, od tega 3.767 € iz pridobitne dejavnosti. Skupni odhodki so v letu 2015 znašali 8.070 € in so se glede na leto 2014 prav tako povečali, saj je takrat imelo društvo skupno 6.868 € odhodkov. V letu 2015 je društvo ustvarilo 297 € čistega presežka odhodkov v primerjavi z letom 2014, ko so zabeležili čisti presežek prihodkov. Ta je znašal 325 €. Glavni vir prihodkov so članarine in prostovoljni prispevki članov ter donacije ljubiteljev citer. Ti prihodki so znašali 433,50 €. Podatki so pridobljeni iz poročila, ki predstavlja prilogo izkaza poslovnega izida, in so del priloge diplomske naloge.

5.3 LOVSKA DRUŽINA KAPELE

Lovska družina Kapele ima svoj pravilnik in poslovnik. Pravilnik so izoblikovali leta 2011 in služi kot statut društva oziroma družine. V njem je opredeljeno, da Lovsko družino Kapele predstavlja prostovoljno, samostojno in nepridobitno združenje fizičnih oseb, ki jih povezujejo skupni interesi, in sicer lov na divjad in upravljanje z njo. Lovska družina Kapele je tudi članica Lovske zveze Slovenije in območnega združenja upravljavcev lovišč. Ima svoj žig, ki je ovalne oblike. V sredini je stilizirana podoba gamsove/zlatorogove glave, na notranji stani je napis "LOVSKA DRUŽINA KAPELE". Lovska družina ima tudi svoj znak, ki je okrogle oblike, premera 20 mm z notranjim krogom, v katerem sta na zeleni podlagi reliefni podobi srnjakove glave in smrekovega drevesa, pod njim je tiskan napis LD KAPELE. Sedež lovske družine Kapele je na naslovu Kapele 2b, 8258 Kapele (Pravilnik Lovske družine Kapele, 2011).
Delovanje lovske družine in njenih organov je javno. Člane obveščajo na več načinov, in sicer z razglašanjem obvestil na zato namenjenih mestih ali preko obvestil članov. Poslužujejo se tudi sredstev javnega obveščanja in glasila Lovec. Pogosto imajo na posvetih lovskih družin tudi svojega predstavnika. Prav tako so javne njihove seje. Javnost obveščajo preko okroglih miz in tiskovnih konferenc, kamor vabijo vse zainteresirane in predstavnike sredstev javnega obveščanja. Da je delo lovske družine javno in podane informacije o delu lovske družine točne, je zadolžen starešina lovskega društva (Pravilnik Lovske družine Kapele, 2011).

Lovska družina Kapele ima v svojem pravilniku oziroma statutu določene tudi svoje cilje. Mednje sodijo (Pravilnik Lovske družine Kapele, 2011):

- uveljavljanje statusa samostojne, nevladne, predvsem pa naravovarstvene in lovske organizacije.
- sodelovanje z državnimi organi in preostalimi organizacijami, s katerimi pripomorejo k uveljavljanju sonaravnega upravljanja z divjadjo, ki je v skladu s priporočili stroke in znanosti.

- spoštovanje Etičnega kodeksa slovenskih lovcev in sočasno zagotavljanje etičnosti lova.
- skrb za področja lovstva, kar pomeni lovsko kulturo, kinologijo in strelstvo.

Njihove naloge obsegajo (Pravilnik Lovske družine Kapele, 2011):

- izvajanje vseh oblik lova, ki so v skladu s predpisi in lovsko etiko.
- gospodarjenje z divjadjo, ki temelji na obveznostih koncesijskih pogodb in načrtov za lovsko upravljane območja oziroma letnega načrta lovišča.
- izvajanje ukrepov skupaj z lastniki kmetijskih in gozdnih površin, ki se nanašajo na področje preprečevanja in omejevanja škode, prisotne na divjadi in zaradi nje.
- sodelovanje z različnimi skupnostmi in organizacijami s ciljem boljšega zagotavljanja delovanja družine.
- izvajanje odločitev, določenih s strani organov Lovske zveze Slovenije, območnega združenje upravljavcev lovišč in Zveze lovskih društev Posavja.
- organizacijo športnih in zabavnih prireditev, katerih skupni namen je vzgoja in razvedrilo.
- skrb za vzgojo in izobraževanje lastnih članov, predvsem z objavami v glasilih Lovec in Zlatorogova knjižica.
- organizacija predavanj, strokovnih ekskurzij in razstav.
- pridobivanje sredstev za različne aktivnosti, kot so znanstveno-raziskovalno delo, izobraževanje na področju lovstva, organizacijo pri gojitvi živali in lovsko literaturo.

Družina ima redne in častne člane. Član lahko postane vsak polnoleten državljan Slovenije. S statutom oziroma pravilnikom so določili organe družine, ki so zbor članov, upravni in nadzorni odbor ter disciplinska komisija (Pravilnik Lovske družine Kapele, 2011).

Denarna sredstva si zagotavljajo s članarinami, prodajo divjačine in trofej, lovskim turizmom in prostovoljnimi prispevki članov oziroma plačili neopravljenih obveznosti članov. Finančni vir dohodka jim predstavljajo tudi odškodnine za protipravno prisvojeno ali pokončano divjad, donacije in sponzorski prispevki ter prihodki, pridobljeni s projektnimi nalogami. Določen prihodek pridobijo tudi z upravljanjem premoženja lovske družine, izvajanjem pooblastil in opravljanjem pridobitne dejavnosti v obliki dopolnilne dejavnosti Lovske družine. V statutu oziroma pravilniku so zapisali, da lahko zaradi zagotavljanja boljše izkoriščenosti osnovnih sredstev opravljajo pridobitno dejavnost z najemom oziroma oddajanem nepremičnine v najem. Med pridobitne dejavnosti sodijo tudi organiziranje lovskih prireditev, ki potekajo z dovoljenjem pristojnega upravnega organa, in so namenjene izboljševanju razmer divjadi v lovišču. Društvo vodi dvostavno knjigovodstvo, prav tako pa skrbi za ločeno evidenco pridobitne in nepridobitne dejavnosti (Pravilnik Lovske družine Kapele, 2011).

Prihodki od dejavnosti lovske družine Kapele so v letu 2015 znašali 11.041 €, kar je v primerjavi z letom 2014 manj, takrat je bilo prihodkov 11.959 €. Največ, kar 5.932 € so prejeli iz članarin in prispevkov članov, 4.994 € prihodkov od prodaje trgovskega blaga, storitev in proizvodov ter 115 € od ostalih prihodkov dejavnosti. V letu 2015 je imela lovska družina tudi 1.845 € prihodkov iz pridobitne dejavnosti. Poslovno leto 2015 so zaključili s

presežkom odhodkov. Ta je znašal 313 €, kar je prav tako manj kot leta 2014, ki so ga zaključili s presežkom prihodkov v vrednosti 1.184 €.

5.4 ANALIZA DRUŠTEV

Analizo društev bomo opravljali na podlagi letnih poročil, ki smo jih prejeli od zakonitih zastopnikov analiziranih društev. Predvsem bo analiza temeljila na podatkih iz izkaza poslovnega izida. Vsa poročila so tudi del priloge. Omenili smo že, da se nepridobitne organizacije, med katere sodijo tudi društva, najpogosteje financirajo s prihodki, pridobljenimi z izvajanjem nepridobitne dejavnosti. Ker donacije, članarine, volila in dediščine pogosto ne zadostujejo za uspešno delovanje društva, se njihovi člani poslužujejo tudi izvajanja pridobitnih dejavnosti, ki jim kljub obdavčitvi pogosto omogočajo ustvarjanje dobička oziroma pozitivno poslovanje (Bryce, 2000, str. 309).
Glede na prebrano literaturo smo že v dispoziciji diplomske naloge hipotetično predpostavili, da društva, ki imajo več članov in pridobitnih dejavnosti, ustvarijo več prihodka s pridobitno dejavnostjo. Večji prihodek pa omogoča dobiček oziroma pozitivno delovanje društva. Osnovne parametre – torej število članov, število pridobitne dejavnosti in prihodke ter odhodke tako z izvajanjem pridobitne kot nepridobitne dejavnosti prikazuje Tabela 4. Podatke posameznih društev smo pridobili iz letnega poročila. Število članov je podatek, naveden v poročilu, ki je priloga izkaza poslovnega izida, v katerem so navedeni tudi podatki, ki so v Tabeli 4 predstavljani kot prihodki in odhodki pridobitne ter nepridobitne dejavnosti. Število pridobitne dejavnosti posameznega društva je razvidno iz statuta dotičnega društva. Tako je iz statuta društva Mravljica razvidno, da izvaja naslednje pridobitne dejavnosti: urejanje zdravstva, izobraževanja, kulturnih in drugih socialnih storitev, razen obvezne socialne varnosti, izobraževanja, izpopolnjevanja in usposabljanja na področjih športa, rekreacije, kulture, umetnosti in drugih razvrščenih področjih. Pridobitno dejavnost izvajajo tudi na področju umetniškega uprizarjanja in drugih nerazvrščenih področjih, namenjenih prostemu času. Glede na standardno klasifikacijo (Stat) ima društvo razvrščenih šest dejavnosti.

Citrarsko društvo Slovenije ima v svojem statutu opredeljenih pet pridobitnih aktivnosti, in sicer izobraževanje in usposabljanje na področju kulture in umetnosti, drugo založništvo, umetniško ustvarjanje, organiziranje razstav, sejmov, srečanj. Lovska družina Kapele kot svoje pridobitne dejavnosti predstavlja lovski turizem, organizacijo prireditev in dogodkov ter oddajanje nepremičnine v najem. Omenjena društva se ne razlikujejo zgolj glede pridobitnih dejavnosti. Razlika je tudi v številu članov. Glede na prilogo poročila je v Lovski družini Kapele 36 članov, v Citarskem društvu Slovenije 200 in v Društvu Mravljica 90 članov. Kot smo s hipotezo predpostavljali, bi glede na omenjene podatke moralo Citrarsko društvo Slovenije s pridobitnimi dejavnostmi zaslužiti največ, sledilo bi društvo Mravljica in nato Lovska družina Kapele. A glede na Tabelo 4, iz katere so razvidne vsote prihodkov in odhodkov, lahko razberemo, da društvo Mravljica kljub večjemu številu članov in opredeljenih pridobitnih dejavnosti, kot jih ima Lovska družina Kapele v letu 2015, ni imelo prihodkov in odhodkov iz naslova pridobitne dejavnosti. Zato lahko ugotovimo, da kriterij števila članov in pridobitne dejavnosti za ugotavljanje prihodkov in odhodkov pridobitne

dejavnosti ni pravilen, saj se društva kljub večjemu številu svojih članov lahko odločajo, da pridobitne dejavnosti ne bodo izvajala.

V kolikor pa primerjamo Citrarsko društvo Slovenije in Lovsko družino Kapele, lahko prvi del hipoteze potrdimo, saj je Citrarsko društvo z 200 člani in petimi pridobitnimi dejavnostmi ustvarilo več prihodkov s pridobitno dejavnostjo kot Lovska družina Kapele. Drugi del hipoteze, ki se nanaša na spoznanje, da večji prihodek omogoča dobiček oziroma pozitivno delovanje društva, pa moramo glede na pridobljene rezultate ovreči. Citrarsko društvo je v letu 2015 ustvarilo 4.455,00 € prihodkov in prav toliko odhodkov z izvajanjem pridobitne dejavnosti. Lovska družina Kapele pa je s pridobitno dejavnostjo ustvarila 1.845,00 € prihodkov in 1.184,00 € odhodkov. Tako lahko ugotovimo, da večji prihodki posledično lahko predstavljajo tudi večje odhodke. Kljub temu pa primer Lovske družine Kapele dokazuje, da lahko s pridobitno dejavnostjo izboljšamo poslovanje društva. Lovska družina Kapele je namreč v letu 2015 ustvarila 11.724,00 € prihodkov in 12.037 € odhodkov, od tega je bilo s pridobitno dejavnostjo ustvarjenih 1.845,00 € prihodkov in 1.184,00 € odhodkov, kar pomeni, da je kljub negativnemu poslovanju presežek vseh odhodkov nad vsemi prihodki manjši zaradi pozitivnega razmerja med prihodki in odhodki, pridobljenimi s pridobitno dejavnostjo. Čisti presežek prihodkov iz opravljene pridobitne dejavnosti je znašal 661 €, medtem ko je bil čisti presežek celotnih odhodkov 313 €. Prihodki pridobitne dejavnosti Lovske družine Kapele predstavljajo 16,71 % vseh prihodkov. V primeru Citrarskega društva Slovenije pa 57 %.

Tabela 4: Vpliv števila članov in pridobitne dejavnosti na prihodke.

Društvo	**Št. članov**	**Št. pridobitne dejavnosti**	**Prihodki od pridobitne dejavnosti**	**Odhodki od pridobitne dejavnosti**
DRUŠTVO MRAVLJICA	90	6	0,00 €	0,00 €
CITRARSKO DRUŠTVO SLOVENIJE	200	5	4.455,00 €	4.455,00 €
LOVSKA DRUŽINA KAPELE	36	3	1.845,00 €	1.184,00 €

Vir: lasten

Pridobitna dejavnost, ki je razvidna iz poslovnega izida, je sestavljena iz prihodkov in odhodkov oziroma stroškov. Hočevar, Igličar in Zaman (2001, str. 98) menijo, da se večina odhodkov navezuje na stroške, ki se nanašajo na prodano količino, vendar poudarjajo, da niso vedno istovetni z njimi. Odhodke zato opredeljujejo kot tiste stroške, ki po odbitku od prihodkov soustvarjajo poslovni izid v posameznem obračunskem obdobju. Prihodki in odhodki so glede na enotni kontni načrt ponazorjeni v razredu 4 – stroški in razredu 7 –

odhodki in prihodki. Razred 4, kjer so predstavljeni stroški, delimo na stroške materiala, storitev, obresti in dela, amortizacijo, rezervacijo ter druge stroške in prenos stroškov. Razred 7, ki ga predstavljajo odhodki in prihodki, se podrobneje loči še na poslovni in finančni (Racunovodja, 2007).

Glede na izkaze poslovnega izida vseh treh analiziranih društev – društva Mravljica, Citrarskega društva Slovenije in Lovske družine Kapele je v Tabeli 5 predstavljena razporeditev stroškov, prihodkov in odhodkov, ki so nastali na podlagi pridobitne dejavnosti. Ker Društvo Mravljica v letu 2015 ni opravljalo pridobitne dejavnosti, ga bomo v nadaljevanju izločili iz analize. Iz Tabele 5 je razvidno, da so prihodki v Citrarskemu društvu Slovenije in pri Lovski družini Kapele razvidni iz podrazreda 76, ki predstavlja poslovne prihodke. V primeru Citrarskega društva Slovenije so vsi prihodki opredeljeni kot ostali prihodki od dejavnosti, medtem ko ima Lovska družina Kapele prihodke porazdeljene na prihodke od prodaje trgovinskega blaga in proizvodov, in sicer v znesku 1.730,00 €, ter na ostale prihodke od dejavnosti v znesku 115,00 €. Iz poročila blagajnika, ki je tudi del priloge diplomske naloge, je razvidno, da so prihodki lovnega turizma, ki ga ima Lovska družina Kapele opredeljenega kot pridobitno dejavnost, v letu 2015 znašali 1.730,00 €, ostali prihodki, ki so nastali kot posledica prireditev, pa 115,00 €. Višina ostalih prihodkov od dejavnosti pri Citrarskem društvu Slovenije znaša 4.455,00 € in so glede na poročilo, ki je priloga njihovega poslovnega izida, nastali kot posledica organizacije seminarja in prodaje notnega gradiva. Tudi stroški so tako pri Citrarskemu društvu Slovenije kot pri Lovski družini Kapele razdeljeni v dva podrazreda stroškov, in sicer 40, kjer so predstavljeni stroški materiala, in 41, iz česar so razvidni stroški storitev. Stroški porabljenega materiala, ki so razvidni iz podrazreda 40, so pri Citrarskem društvu Slovenije znašali 48,00 €, pri Lovski družini Kapele pa 456,00 €. Iz poročila, ki je priloga poslovnega izida Citrarskega društva, je razvidno, da so bili omenjeni stroški predvsem posledica naročanja pisarniškega materiala. Stroški storitev so bili pri obeh društvih izraženi v podrazredu 41 in so pri Lovski družini Kapele znašali 593,00 €, pri Citrarskemu društvu Slovenije pa 4.407,00 €. V predhodnih poglavjih smo omenili, da mora nepridobitna organizacija, v kolikor izvaja pridobitno dejavnost, za pridobljeni dohodek plačati davek (ZDDPO-2, 9. člen). Tako je bila Lovska družina Kapele v letu 2015 dolžna plačati davek. Slednji je v izkazu poslovnega izida razviden v razredu 8 oziroma podrazredu 810, kjer je prikazana razporeditev davka od dohodka pravnih oseb. Razlog, zakaj je bilo Citrarsko društvo opravičeno plačila davka, je enotni znesek med prihodki in odhodki.

Glede na predstavljene opredelitve lahko potrdimo tudi drugo hipotezo, saj smo predvidevali, da bodo pridobitne dejavnosti razvidne v razredih 4 in 7. Hkrati pa je potrebno dodati ugotovitev, da je davek od dohodka pravnih oseb razviden v razredu 8.

Tabela 5: Razporeditev stroškov in prihodkov od pridobitne dejavnosti

	DRUŠTVO MRAVLJICA	CITRARSKO DRUŠTVO SLOVENIJE	LOVSKA DRUŽINA KAPELE
76 - Prihodki od dejavnosti (f + g)	**0,00 €**	**4.455,00 €**	**1.845,00 €**
76 - f - Prihodki od prodaje trgovskega blaga, storitev in proizvodov	0,00 €	0,00 €	1.730,00 €
76 - g - Ostali prihodki od dejavnosti	0,00 €	4.455,00 €	115,00 €
40- Stroški porabljenega materiala in prodanega trgovskega blaga (a + b + c)	**0,00 €**	**48,00 €**	**456,00 €**
40 - a - Nabavna vrednost nabavnega materiala in trgovskega blaga	0,00 €	48,00 €	456,00 €
40 - b in c - Povečanje vrednosti zalog materiala in trgovskega blaga	0,00 €	0,00 €	0,00 €
41 - Stroški storitev	**0,00 €**	**4.407,00 €**	**593,00 €**
81 - Presežek prihodkov	**0,00 €**	**0,00 €**	**795,62 €**
81 – a - Davek od dohodkov	0,00 €	0,00 €	135,00 €

Vir: poslovna poročila društev (2015)

6 ZAKLJUČEK

Ljudje smo socialna bitja, zato se že ves čas svojega obstoja povezujemo med seboj. Eno izmed najpogostejših oblik povezovanja predstavlja tudi društvo. To nepridobitno organizacijo sestavljajo vsaj trije ustanovni člani. Razlogi povezovanja so si med seboj različni, saj se v društva povezujejo posamezniki, ki imajo skupne interese, kar pomeni, da društvo lahko deluje na področju športa, rekreacije ali kulture in umetnosti. V kolikor se povežejo ljudje, katerih skupni interes je pomoč ljudem ali posamezno znanstveno področje, imajo pravico ustanoviti društvo. Našteta področja niso edina, slednjih je namreč toliko, kolikor je področij zanimanja. Njihova skupna značilnost je poleg ustanovnih članov tudi temeljni akt oziroma statut društva. V njem so ob imenu in sedežu društva navedeni še namen in cilji delovanja, dejavnosti, pogoji ter načini včlanjevanja, izvajanja finančnega poslovanja in upravljanja društva. Opisani morajo biti načini zagotavljanja javnosti delovanja društva in sprejemanja sprememb. Opredeljen mora biti tudi način prenehanja delovanja društva. Najpomembnejši element vseh društev je njihova nepridobitnost. Ustanovitelji se morajo že na začetku zavedati, da društvo ne predstavlja organizacije, ki bo namenjena pridobivanju dobička. Članom morajo več kot dobiček pomeniti motivi, katerih materialna vrednost je izredno nizka. Omenjeni kriterij tako v društva pogosteje povezuje ljudi, ki želijo reševati posamezen družbeni problem ali zagotavljati pomoč specifični javni storitvi. Njihovo delovanje pa je najpogosteje prostovoljne narave.

Društva so kot nepridobitne organizacije zavezana k izvajanju nepridobitnih dejavnosti, a to ne pomeni, da pridobitne dejavnosti ne smejo izvajati. Društva lahko tako kot preostale pravne osebe na trgu opravljajo pridobitno dejavnost, vendar pridobljenega dobička ne smejo deliti med člani, temveč ga morajo uporabiti za nadaljnje poslovanje. Imajo pa pri izvajanju nepridobitne dejavnosti še dodatno ugodnost – opravičeni so plačevanja davka. Omenjena korist pa velja zgolj za nepridobitno dejavnost, v primeru pridobitne dejavnost takšnega privilegija nimajo. Kljub temu se društva vse pogosteje odločajo za izvajanje pridobitne dejavnosti. Slednja jim namreč omogoča ne samo pokrivanje primanjkljaja, ki je posledica prevelikih stroškov nepridobitne dejavnosti, temveč tudi obstoj organizacije. Katere dejavnosti so pridobitne in katere ne, so opredeljene v Pravilniku o opredelitvi pridobitne in nepridobitne dejavnosti. Med nepridobitne so uvrščene zgolj donacije, članarine, volila in dediščine, medtem ko med pridobitne uvrščamo prihodke, nastale iz naslova prodaje vstopnic ali publikacij, članarine, ki predstavljajo plačilo za proizvode organizacije, subvencije, namenjene prodaji, prihodke od sofinanciranja projektov, prihodke od prodaje premičnega ali nepremičnega premoženja, fotokopiranje ali opravljanje prevozov za naročnika, posamezne bančne obresti, najemnine, specifična ali namenska javna sredstva, dohodki, ki so posledica srečelovov ali podobnih iger, finančna sredstva, ki so jih društvu namenili njihovi člani zaradi udeležbe na njihovih delavnicah, zabavah, seminarjih … Med pridobitne dejavnosti sodijo tudi vsi prihodki, ki so nastali s prodajo blaga in storitev.

Kljub temu, da je društvom omogočeno izvajanje tako pridobitne kot nepridobitne dejavnosti, morajo spoštovati zakone, ki zapovedujejo strogo ločevanje obeh dejavnosti. Ker je računovodstvo društev, ki izvajajo pridobitno in nepridobitno dejavnost posebno, smo

v diplomski nalogi predstavili predpise, ki jih morajo računovodje, ki skrbijo za finančno področje društva, upoštevati pri svojem delu. Izpostavili smo predvsem Slovenske računovodske standarde – SRS – številka 33, Zakon o računovodstvu in Zakon o dohodku pravnih oseb. Poznavanje omenjenih zakonov ter standarda je podlaga za nadaljnje razumevanje letnih poročil. Medtem ko SRS 33 določajo sestavo letnega poročila ter obliko knjigovodstva, Zakon o dohodku pravnih oseb opredeljuje nepridobitne organizacije, ki so upravičene do oprostitve davka. Hkrati pa je v zakonu poudarjeno, da omejena oprostitev velja zgolj in samo v primeru, ko sta izpolnjena oba kriterija hkrati, in sicer je zavezanec ustanovljen z namenom izvajanja nepridobitne dejavnosti, ki dejansko posluje kot nepridobitna organizacija. V preostalih primerih so dejavnosti pridobitne in se za njih obračuna davek. Glede na interpretirano literaturo smo ugotovili, da obstajata dva računovodska načina ločevanja pridobitne in nepridobitne dejavnosti. Najpogosteje se računovodje poslužujejo celoletnega ločevanja prihodkov in odhodkov glede na vrsto dejavnosti. Delitev lahko računovodje opravijo tudi po načelu sorazmernosti, in sicer z matematično formulo, tako da celotne odhodke pomnožijo s koeficientom, ki predstavlja razmerje med prihodki pridobitne dejavnosti in vsemi prihodki. Ločevanje pridobitne dejavnosti je razvidno tudi v letnem poročilu. Čeprav iz bilance stanja ni vidna, je podrobnejša delitev prikazana v izkazu poslovnega izida. Vsi prihodki, odhodki in stroški so v izkazu razdeljeni na zneske tekočega leta ter zneske, ki so nastali kot posledica izvajanja pridobitne dejavnosti.

Empirični del diplomske naloge je predstavljala analiza treh društev, ki delujejo na različnih področjih, vendar imajo v svojih statutih opredeljeno tudi pridobitno dejavnost. Analizirali smo društvo Mravljica, Citrarsko društvo Slovenije in Lovsko družino Kapele. Društvo Mravljica je mlado društvo, saj je bilo ustanovljeno šele oktobra leta 2014. Povezuje pevce, telovadce, športnike in citrarje ter tiste, ki si želijo športne ali glasbene sprostitve. Citrarsko društvo združuje vse, ki imajo radi glasbilo, s katerim je društvo poimenovano, torej citre. Člane Lovske družine Kapele pa povezujeta narava in živali ter vse aktivnosti, ki so povezane z lovstvom. Rezultati analize društev so pokazali, da število članov in število pridobitnih dejavnosti ni nujno razlog za povečanje prihodkov. Društvo Mravljica kljub večjemu številu članov v letu 2015 ni opravljalo pridobitne dejavnosti. Na primeru Lovske družine Kapele pa se je izkazalo, da lahko pridobitna dejavnost in z njo povezani prihodki pripomorejo k pozitivnejšemu poslovanju organizacije. Kar zadeva prikazovanje pridobitne dejavnosti v izkazu poslovnega izida smo pravilno predpostavljali, da bodo zneski razvidni iz razredov štiri in sedem, kjer se izkazujejo stroški in odhodki ter prihodki. Analiza je še pokazala, da je iz izkaza poslovnega izida razvidna tudi obdavčitev glede na Zakon o dohodku pravnih oseb. Slednja je predstavljena v razredu osem.

Z diplomsko nalogo smo predstavili društvo kot primarno nepridobitno organizacijo, ki lahko v času svojega delovanja izvaja tudi pridobitno dejavnost. Z diplomsko nalogo nismo želeli zgolj predstaviti parametre, ki ločujejo dejavnosti, temveč smo z analizo posameznih društev želeli prikazati tudi dejansko delitev in vpliv pridobitne dejavnosti na delovanje nepridobitne organizacije, kot je društvo.

LITERATURA IN VIRI

LITERATURA

- Anthony, R. N., Young, D. W. (1994). *Management Control in Nonprofit Organizations.* Irwin Burr Ridge: Sydney.
- Bryce, H. J. (2000). *»Financial and Strategic Management for Nonprofit Organizations«* Prentice Hall, Englewood Cliffs: New Yersey.
- Čižman, M. (2016). Kako letna poročila sestavijo društva in pravne osebe zasebnega prava. *IKS–Revija za računovodstvo in finance*. 2 (XLIII). Ljubljana. str. 17–19.
- Čižman, M. (2016). Računovodska izkaza društev. *IKS–Revija za računovodstvo in finance*. 2 (XLIII). Ljubljana. str. 20–26.
- Čižman, M. (2016). Prehod na SRS 2016 v društvih in nepridobitnih organizacijah. *IKS– Revija za računovodstvo in finance*. 6 (XLIII). Ljubljana. str. 12–21.
- Flis, R. (2010). *Pridobitna in nepridobitna dejavnost*. Verlag Dashofer, založba, d. o. o.: Ljubljana.
- Hočevar, M., Ingličar, S., Zaman, M. (2001). *Osnove računovodstva*. Ekonomska fakulteta v Ljubljani: Ljubljana.
- Horak, C. (1995). »Controlling in Nonprofit – Organisationen«. DUV: Wiesbaden.
- Kokotec Novak, M., Korošec, B., Melavc, D. (2002). *Osnove računovodstva z bilanciranjem*. Založba moderna organizacija v sestavi Fakultete za organizacijske vede: Kranj.
- Kotler, P., Andersen, A.R. (1991). *Strategic Marketing for Nonprofit Organizations*. Prentice Hall, Englewood Cliffs: New Yersey.
- Korošec, B. (2002). Nepridobitne organizacije in merila za presojanje njihovega delovanja in dosežkov. *Organizacija.* 35(2). Maribor.
- Mesec, B. (2008). *Družbeni okvir neprofitnih organizacij*. Fakulteta za socialno delo: Ljubljana.
- Murko, Z. (2008). *Vpliv uveljavljanja pravilnika o pridobitni in nepridobitni dejavnosti na obdavčitev fakultete x.* Diplomsko delo. Ekonomska poslovna fakulteta: Maribor.
- Rakita, M. (2009). *Tržna dejavnost javnih zavodov*. Diplomsko delo. Fakulteta za management Koper: Koper.
- Šuštar, R. (2009). Analiza bilanc z revizijo. Zavod IRC: Ljubljana.
- Trunk Širca, N; Tavčar, I. M. (1998). *Management nepridobitnih organizacij.* Visoka šola za management v Kopru: Koper.
- Vaupotič, M.; Strojan, K.; Sorko, N. (2011). Priročnik za delovanje društev*. Kako ustanoviti in voditi društvo.* Zveza društvenih organizacij Slovenije – ZDOS: Ljubljana.
- Žnidaršič Kranjc, A. (1996). *Ekonomika in upravljanje neprofitne organizacije*. Dej: Postojna.
- Wolf, T. (1999). Managing a nonprofit organization in the twenty – first century. Simon & Schuster Inc.: New York

VIRI

- Podatki o številu poslovnih subjektov v Poslovnem registru Slovenije. (2016). Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve. Pridobljeno 30. 04. 2016 iz: http://www.ajpes.si/Registri/Poslovni_register/Porocila/Zadnje_porocilo#
- Nolo. (30. 05. 2016). Earning income as a nonprofit corporation. Pridobljeno iz: http://articles.bplans.com/earning-income-as-a-nonprofit-corporation/
- NONPROFIT.PRO (30. 05. 2016). 10 Nonprofit Start – up mistakes. Pridobljeno iz nonprofit.pro: http://www.nonprofit.pro/10_mistakes.htm
- Analiza izvajanja zakona o društvih. Ministrstvo za notranje zadeve. Pridobljeno 29. 4. 2016 iz: www.mnz.gov.si/fileadmin/mnz.gov.si/pageuploads/DUNZ/.../analiza_ZDru.doc
- (2011). Pravilnik Lovske družine Kapele. Racunovodja.com
- RACUNOVODJA.COM. (15. 03. 2007). Pridobljeno iz Racunovodja.com: http://www.racunovodja.com/clanki.asp?clanek=1555/Kontni_okvir_za_dru%9Atva_in_invalidske_organizacije_-_po_SRS_33_(2007)
- RACUNOVODJA.COM. (21. 5. 2008). Pridobljeno iz Racunovodja.com: http://www.racunovodja.com/clanki.asp?clanek=628/Slovenski_ra%E8unovodski_standard_33_-_RA%C8UNOVODSKE_RE%8AITVE_V_DRU%8ATVIH
- SMALLBUSINESS.FINDLAW.COM. (30. 04. 2016). Pridobljeno iz Smallbusiness.findlaw.com http://smallbusiness.findlaw.com/incorporation-and-legal-structures/non-profit-taxes-when-non-profits-make-a-profit.html
- (2014). Statut društva Mravljica.
- (2015). Statut Citrarskega društva Slovenije.
- Pregled klasifikacij v tabelarični obliki. (2008). Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno iz stat.si: http://www.stat.si/klasje/tabela.aspx?cvn=5531.
- Velkavrh, Z. (2. 6. 2015). Zaženi se: Kako ustanoviti društvo. Pridobljeno iz: http://www.delo.si/znanje/zazeni-se-kako-ustanoviti-drustvo.html
- (2006). Zakon o dohodku pravnih oseb (ZDDPO-2). Ur. list RS, št. 117/06, 56/08, 76/08, 5/09, 96/09, 110/09. Pridobljeno 30. 04. 2016 iz: http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO4687
- (2006). Zakon o društvih. (ZDru-1-UPB2). Ur. list RS, št. 64/2011. Pridobljeno 02. 05. 2016 iz: http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=201164&stevilka=2969
- (2006). Zakon o gospodarskih družbah. (ZGD-1). Ur. list RS, št. 42/2006 s spremembami. Pridobljeno 02. 05. 2016 iz http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200642&stevilka=1799
- (1999). Zakon o računovodstvu (ZR). Ur. list RS, št. 23/99, 30/02. Pridobljeno 30. 04. 2016 iz: http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO1597
- (2011). Zakon o socialnem podjetništvu. (ZScoP). Ur. list RS, št. 20/2011. Pridobljeno 02. 05. 2016 iz https://www.uradni-list.si/1/content?id=102703

PRILOGE

Slika 8: Poročilo blagajnika LD Kapele za leto 2015

LOVSKA DRUŽINA KAPELE
Kapele 2b, 8258 KAPELE

POROČILO BLAGAJNIKA ZA LETO 2015

A	PRIHODKI LD KAPELE v letu 2015	11,724.11
1.	Članarine LD	4,320.00
2.	Prostovoljni prispevki	1,612.29
3.	Subvencija za kmetijsko zemljišče	542.17
4.	Dotacija Občina Brežice, ZGS	140.40
5.	Prodaja divjadi (srna, srnjak, divji prašič...)	3,194.15
6.	Prodaja - nizka divjad	70.00
7.	Lovni turizem	1,730.00
8.	Ostali prihodki (prireditev, ostalo ..)	115.00
9.	Pozitivne obresti na TRR	0.10

B	ODHODKI LD KAPELE v letu 2015	11,902.04
1.	Članarina LZS, LKD, LD	2,466.00
2.	Strelstvo - prireditev (golobi, naboji, pokali, ...)	604.37
3.	Stroški gojitveno lovišče (fazani, race,...)	390.00
4.	Stroški gojitveno lovišče material	1,152.13
5.	Ostali materialni stroški (drobni inv., pisarniški mat.,..)	641.74
6.	Stroški koče (elektrika, komunala,...)	673.66
7.	Stroški zavarovalnih premij	538.89
8.	Stroški bančnih storitev (vodenje računa, provizije,...)	141.29
9.	Ostali stroški (pošta, cepljenje, pregled vet., tečaji notar, ...)	2,674.75
10.	Koncesijske dajatve, stavbno zemljišče	1,291.51
11.	Denarne kazni in odškodnine	1,327.70

Presežek odhodkov nad prihodki v letu 2015 znaša 177,93 EUR.

Za znesek presežka odhodkov nad prihodki se zmanjša društveni sklad.

LD Kapele je imela v letu 2015 del prihodka iz naslova opravljanja pridobitne dejavnosti (lovni turizem in pristopnine), vznesku 1.845,00 EUR.

Finančno stanje na dan 31.12.2015
Stanje na TR računu: 1.197,48 EUR
Gotovina v blagajni: 19.39 EUR

Stanje terjatev 3.035,35 (rok plačila pretežno december 2015 in januar 2016)
Stanje obveznosti 0,00

Kapele, 18.03.2016 Blagajnik: Slavko Urek

Vir: poslovno poročilo društva

Slika 9: Podatki iz BS LD na dan 31.12.2015

LOVSKA DRUŽINA KAPELE

Naslov: Kapele 2B Matična številka: 5203694000
Pošta in kraj: 8258 Kapele

Podatki iz bilance stanja na dan 31.12.2015 Podatki so v EUR

	2015	2014
SREDSTVA	15.611	16.794
A. DOLGOROČNA SREDSTVA	11.359	11.940
I. Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve	0	0
II. Opredmetena osnovna sredstva	11.359	11.940
III. Naložbene nepremičnine	0	0
IV. Dolgoročne finančne naložbe	0	0
V. Dolgoročne poslovne terjatve	0	0
VI. Odložene terjatve za davek	0	0
B. KRATKOROČNA SREDSTVA	4.252	4.854
I. Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	0	0
II. Zaloge	0	0
III. Kratkoročne finančne naložbe	0	0
IV. Kratkoročne poslovne terjatve	3.035	3.730
V. Denarna sredstva	1.217	1.124
C. KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	0	0
Zunajbilančna sredstva	0	0
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	15.611	16.794
A. SKLAD	13.410	14.352
I. Društveni sklad	13.410	14.352
II. Presežek iz prevrednotenja	0	0
B. REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	0	0
C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	0	0
I. Dolgoročne finančne obveznosti	0	0
II. Dolgoročne poslovne obveznosti	0	0
III. Odložene obveznosti za davek	0	0
Č. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	41	0
I. Obveznosti, vključene v skupino za odtujitev	0	0
II. Kratkoročne finančne obveznosti	0	0
III. Kratkoročne poslovne obveznosti	41	0
IV. Kratkoročni dolgovi do članov	0	0
D. KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	2.160	2.442
Zunajbilančne obveznosti	0	0

Vir:Ajpes (2016)

Slika 10: Podatki iz IPI LD na dan 31.12.2015

LOVSKA DRUŽINA KAPELE

Naslov: Kapele 2B

Pošta in kraj: 8258 Kapele

Matična številka: 5203694000

Podatki iz izkaza poslovnega izida v obdobju od 1.1. do 31.12.2015

Podatki so v EUR

	SKUPAJ		OD TEGA: iz opravljanja pridobitne dejavnosti	
	2015	2014	2015	2014
1. Prihodki od dejavnosti	11.041	11.959	1.845	712
a) dotacije iz Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji	0	0	0	0
b) dotacije iz proračunskih in drugih javnih sredstev	0	0	0	0
c) dotacije iz drugih fundacij, skladov in ustanov	0	0	0	0
č) donacije drugih pravnih in fizičnih oseb	0	0	0	0
d) prispevki uporabnikov posebnih socialnih programov	0	0	0	0
e) članarine in prispevki članov	5.932	6.480	0	0
f) prihodki od prodaje trgovskega blaga, storitev in proizvodov	4.994	3.960	1.730	712
g) ostali prihodki od dejavnosti	115	1.519	115	0
2. Povečanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	0	0	0	0
3. Zmanjšanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	0	0	0	0
4. Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	0	0	0	0
5. Donosi od dejavnosti	11.041	11.959	1.845	712
6. Stroški porabljenega materiala in prodanega trgovskega blaga	2.728	2.671	456	159
a) Nabavna vrednost nabavljenega materiala in trgovskega blaga	2.728	2.671	456	159
b) Povečanje vrednosti zalog materiala in trgovskega blaga	0	0	0	0
c) Zmanjšanje vrednosti zalog materiala in trgovskega blaga	0	0	0	0
7. Stroški storitev	3.552	6.396	593	0
8. Stroški dela	0	0	0	0
9. Dotacije drugim pravnim osebam	0	0	0	0
10. Odpisi vrednosti	0	0	0	0
11. Drugi odhodki iz dejavnosti	4.294	0	0	0
11.a Skupaj odhodki iz dejavnosti	10.574	9.067	1.049	159
12. Finančni prihodki	0	0	0	0
13. Finančni odhodki	0	0	0	0
14. Drugi prihodki	683	0	0	0
15. Drugi odhodki	1.328	1.614	0	0
16. Davek od dohodkov	135	94	135	94
17. Odloženi davki	0	0	0	0
18. Presežek prihodkov	0	1.184	661	459
19. Presežek odhodkov	313	0	0	0
20. Kritje odhodkov obravnavanega obračunskega obdobja iz presežka prihodkov iz prejšnjih obračunskih obdobij	178	0	0	0
POVPREČNO ŠTEVILO ZAPOSLENCEV NA PODLAGI DELOVNIH UR V OBRAČUNSKEM OBDOBJU	0,00	0,00	0,00	0,00
ŠTEVILO MESECEV POSLOVANJA	12	12	12	12

Vir: Ajpes (2016)

Slika 11: Podatki iz BS CSD na dan 31.12.2015

CITRARSKO DRUŠTVO SLOVENIJE

Naslov: Kovinarska ulica 11A Matična
številka: 1461427000 Pošta in kraj: 8270 Krško

Podatki iz bilance stanja na dan 31.12.2015 Podatki so v EUR

	2015	2014
SREDSTVA	3.641	5.119
A. DOLGOROČNA SREDSTVA	0	0
I. Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve	0	0
II. Opredmetena osnovna sredstva	0	0
III. Naložbene nepremičnine	0	0
IV. Dolgoročne finančne naložbe	0	0
V. Dolgoročne poslovne terjatve	0	0
VI. Odložene terjatve za davek	0	0
B. KRATKOROČNA SREDSTVA	3.611	5.104
I. Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	0	0
II. Zaloge	494	542
III. Kratkoročne finančne naložbe	0	0
IV. Kratkoročne poslovne terjatve	1.073	1.409
V. Denarna sredstva	2.044	3.153
C. KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	30	15
Zunajbilančna sredstva	0	0
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	3.641	5.119
A. SKLAD	2.125	2.444
I. Društveni sklad	2.125	2.444
II. Presežek iz prevrednotenja	0	0
B. REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	0	0
C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	0	0
I. Dolgoročne finančne obveznosti	0	0
II. Dolgoročne poslovne obveznosti	0	0
III. Odložene obveznosti za davek	0	0
Č. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	49	1.208
I. Obveznosti, vključene v skupino za odtujitev	0	0
II. Kratkoročne finančne obveznosti	0	0
III. Kratkoročne poslovne obveznosti	49	1.048
IV. Kratkoročni dolgovi do članov	0	160
D. KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	1.467	1.467
Zunajbilančne obveznosti	0	0

Vir: Ajpes (2016)

Slika 12: Podatki iz IPI CSD na dan 31.12.2015

AJPES

CITRARSKO DRUŠTVO SLOVENIJE

Naslov: Kovinarska ulica 11A Matična številka: 1461427000

Pošta in kraj: 8270 Krško

Podatki iz izkaza poslovnega izida v obdobju od 1.1. do 31.12.2015 Podatki so v EUR

	SKUPAJ		OD TEGA: iz opravljanja pridobitne dejavnosti	
	2015	2014	2015	2014
1. Prihodki od dejavnosti	7.732	7.194	4.455	3.767
a) dotacije iz Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji	0	0	0	0
b) dotacije iz proračunskih in drugih javnih sredstev	0	0	0	0
c) dotacije iz drugih fundacij, skladov in ustanov	0	0	0	0
č) donacije drugih pravnih in fizičnih oseb	0	0	0	0
d) prispevki uporabnikov posebnih socialnih programov	0	0	0	0
e) članarine in prispevki članov	3.277	3.427	0	0
f) prihodki od prodaje trgovskega blaga, storitev in proizvodov	0	0	0	0
g) ostali prihodki od dejavnosti	4.455	3.767	4.455	3.767
2. Povečanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	0	0	0	0
3. Zmanjšanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	0	0	0	0
4. Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	0	0	0	0
5. Donosi od dejavnosti	7.732	7.194	4.455	3.767
6. Stroški porabljenega materiala in prodanega trgovskega blaga	234	925	48	111
a) Nabavna vrednost nabavljenega materiala in trgovskega blaga	186	1.467	48	653
b) Povečanje vrednosti zalog materiala in trgovskega blaga	0	542	0	542
c) Zmanjšanje vrednosti zalog materiala in trgovskega blaga	48	0	0	0
7. Stroški storitev	7.836	5.943	4.407	3.704
8. Stroški dela	0	0	0	0
9. Dotacije drugim pravnim osebam	0	0	0	0
10. Odpisi vrednosti	0	0	0	0
11. Drugi odhodki iz dejavnosti	0	0	0	0
11.a Skupaj odhodki iz dejavnosti	8.070	6.868	4.455	3.815
12. Finančni prihodki	1	0	0	0
13. Finančni odhodki	0	0	0	0
14. Drugi prihodki	41	0	0	0
15. Drugi odhodki	1	1	0	0
16. Davek od dohodkov	0	0	0	0
17. Odloženi davki	0	0	0	0
18. Presežek prihodkov	0	325	0	0
19. Presežek odhodkov	297	0	0	48
20. Kritje odhodkov obravnavanega obračunskega obdobja iz presežka prihodkov iz prejšnjih obračunskih obdobij	0	0	0	0
POVPREČNO ŠTEVILO ZAPOSLENCEV NA PODLAGI DELOVNIH UR V OBRAČUNSKEM OBDOBJU	0,00	0,00	0,00	0,00
ŠTEVILO MESECEV POSLOVANJA	12	12	12	12

Vir: Ajpes (2016)

Slika 13: Podatki iz BS Rekreativno – izobraževalno društvo Mravljica

REKREATIVNO-IZOBRAŽEVALNO DRUŠTVO MRAVLJICA

Naslov: Pišeška cesta 36 Matična
številka: 4070623000 Pošta in kraj: 8259 Bizeljsko

.

Podatki iz bilance stanja na dan 31.12.2015 Podatki so v EUR

	2015	2014
SREDSTVA	831	1.089
A. DOLGOROČNA SREDSTVA	0	0
I. Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve	0	0
II. Opredmetena osnovna sredstva	0	0
III. Naložbene nepremičnine	0	0
IV. Dolgoročne finančne naložbe	0	0
V. Dolgoročne poslovne terjatve	0	0
VI. Odložene terjatve za davek	0	0
B. KRATKOROČNA SREDSTVA	831	1.089
I. Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	0	0
II. Zaloge	0	0
III. Kratkoročne finančne naložbe	0	0
IV. Kratkoročne poslovne terjatve	0	0
V. Denarna sredstva	831	1.089
C. KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	0	0
Zunajbilančna sredstva	0	0
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	831	1.089
A. SKLAD	708	1.010
I. Društveni sklad	708	1.010
II. Presežek iz prevrednotenja	0	0
B. REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	0	0
C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	0	0
I. Dolgoročne finančne obveznosti	0	0
II. Dolgoročne poslovne obveznosti	0	0
III. Odložene obveznosti za davek	0	0
Č. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	123	79
I. Obveznosti, vključene v skupino za odtujitev	0	0
II. Kratkoročne finančne obveznosti	0	0
III. Kratkoročne poslovne obveznosti	123	79
IV. Kratkoročni dolgovi do članov	0	0
D. KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	0	0
Zunajbilančne obveznosti	0	0

Vir: Ajpes (2016)

Slika 14: Podatki iz IPI Rekreativno – izobraževalno društvo Mravljica

REKREATIVNO-IZOBRAŽEVALNO DRUŠTVO MRAVLJICA

Naslov: Pišeška cesta 36 Matična številka: 4070623000

Pošta in kraj: 8259 Bizeljsko

Podatki iz izkaza poslovnega izida v obdobju od 1.1. do 31.12.2015 Podatki so v EUR

	SKUPAJ		OD TEGA: iz opravljanja pridobitne dejavnosti	
	2015	2014	2015	2014
1. Prihodki od dejavnosti	1.060	1.100	0	0
a) dotacije iz Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji	0	0	0	0
b) dotacije iz proračunskih in drugih javnih sredstev	0	0	0	0
c) dotacije iz drugih fundacij, skladov in ustanov	0	0	0	0
č) donacije drugih pravnih in fizičnih oseb	600	300	0	0
d) prispevki uporabnikov posebnih socialnih programov	0	0	0	0
e) članarine in prispevki članov	460	800	0	0
f) prihodki od prodaje trgovskega blaga, storitev in proizvodov	0	0	0	0
g) ostali prihodki od dejavnosti	0	0	0	0
2. Povečanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	0	0	0	0
3. Zmanjšanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	0	0	0	0
4. Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	0	0	0	0
5. Donosi od dejavnosti	1.060	1.100	0	0
6. Stroški porabljenega materiala in prodanega trgovskega blaga	712	47	0	0
a) Nabavna vrednost nabavljenega materiala in trgovskega blaga	712	47	0	0
b) Povečanje vrednosti zalog materiala in trgovskega blaga	0	0	0	0
c) Zmanjšanje vrednosti zalog materiala in trgovskega blaga	0	0	0	0
7. Stroški storitev	650	11	0	0
8. Stroški dela	0	0	0	0
9. Dotacije drugim pravnim osebam	0	0	0	0
10. Odpisi vrednosti	0	0	0	0
11. Drugi odhodki iz dejavnosti	0	32	0	0
11.a Skupaj odhodki iz dejavnosti	1.362	90	0	0
12. Finančni prihodki	0	0	0	0
13. Finančni odhodki	0	0	0	0
14. Drugi prihodki	0	0	0	0
15. Drugi odhodki	0	0	0	0
16. Davek od dohodkov	0	0	0	0
17. Odloženi davki	0	0	0	0
18. Presežek prihodkov	0	1.010	0	0
19. Presežek odhodkov	302	0	0	0
20. Kritje odhodkov obravnavanega obračunskega obdobja iz presežka prihodkov iz prejšnjih obračunskih obdobij	0	0	0	0
POVPREČNO ŠTEVILO ZAPOSLENCEV NA PODLAGI DELOVNIH UR V OBRAČUNSKEM OBDOBJU	0,00	0,00	0,00	0,00
ŠTEVILO MESECEV POSLOVANJA	12	1	0	0

Vir: Ajpes (2016)